

OD. No. 270

Naam TOESTAND IN DE AGRARISCHE BEDRIJVEN

Zie ook:

ARCHIEF ACD 10.

Uit		In		Uit		In		Uit		In	
Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum
9/0	4	11/0	SEP. 1953	H/P	11 SEP. 1959						
13/0	4	13/0									
10-9	4	10-9									
20/9	4	20/9									
29/00	4	29/00									
3/11	4	3/11									
12/12	4	12/12									
17/12	4	17/12									
31-1-48	4	3/1									
12/1-48	4	12/1									
23/1	4	24/1									
9/2	4	9/2									
3/3	4	3/4									
9/6	P-B	10/6									
18/6	4	18/6									
21/7	4	21/7									
10/8	4	10/8									
15/11	#	15/15									
31 JULI 1953											
21/3-54	D										
10/3-55	ey										

3

2 APR. 1953
17 MEI 1955

OD

DOSSIERNo.: **D** 270

NAAM: TOESTAND IN DE AGRARISCHE BEDRIJVEN

Uit		In	Uit		In	Uit		In	Uit		In
Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum
9/10	4	11/8									
13/10	4	13/8									
10-9	4	18-9									
26/9	4	27/9									
29/10	4	9/10									
3/11	4	3/11									
12/12	4	12/12									
17/12	4	17/12									
31-12	4	3/1									
12.1.48	C	13/1									
23/1	4	29/1									
9/2	4	9/2									
3/6	4	3/6									
9/6	P.B	500/6									
18/6	4	18/6									
21/7	4	21/7									
10/8	4	10/8									
15/11	4	17/10/1									

31 JULI 1953

1 AUG 1953

31/5 54

2 APR. 1954

10/5 53

MEI 1955

10 SEP. 1955

11 SEP. 1959

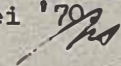
MINUTENBLAD

DOSSIER No. ...OD 270.....

NAAM: TOESTAND IN DE AGRARISCHE BEDRIJVEN...

- 1 Voor zover van de geagendeerde stukken (in dit OD geborgen) het schutblad aanwezig was dit bijgevoegd.

mei '70

RP Assen

Verslag van een vergadering, voorkomende in het Nieuwsblad van het Noorden van 30-5-1952.

DRENTSE ZUIVELBEWERKERS DREIGEN MET STAKING.

De kieskring Drenthe van de Algemene Nederlandse Landarbeidersbond afd. Zuivel vergaderde in het Stationskoffiehuis onder leiding van de heer J.v.d.Horst te Ruinen. De districtsbestuurder, de heer F.van der Meer, uit Leeuwarden, besprak de pensioenregeling voor de modern georganiseerde zuivelbewerker, waarover al geruime tijd enige onrust heerst. Het pensioen van deze groep bleef namelijk gelijk aan dat van voor de oorlog.

Thans is er een regeling voor f.6,00 terwijl de bedrijfspensioenfondsen f.12,- uitkeren. Indien de Noodwet Drees, die gebaseerd is op deze f.12,- in 1955 omgevormd zou worden tot een algemeen geldende ouderdomsvoorziening, zou de zuivelbewerker achterblijven bij de andere bedrijfspgroepen.

De heer van der Meer betoogde, dat hierin nog dit jaar verandering moet komen en als uiterste datum noemde hij 1 Juli a.s. Is er dan nog geen overeenkomst bereikt, dan zal het hoofdbestuur een proteststaking of een stopzetting van het werk adviseren totdat wel overeenstemming bereikt zal zijn. Met dit advies verklaarden de overige organisaties zich accoord.

Wij zijn ons terdege van onze verantwoordelijkheid bewust, wij hebben zeven jaar lang getoond onze plicht te kennen. De werkgevers mogen hiervan geen misbruik maken, aldus de heer Van der Meer.

De Drentse afdelingen stelden zich gisteren achter het hoofdbestuur. Geadviseerd werd de directeuren van fabrieken omtrent deze pensioenactie in te lichten.

Drenthe, 3-6-1952.

6.435

Recht in handen

4 JUNI 1952

ACD/140663

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD,
(Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

CO. 113659 } 70.2 270
115218 }

afdeling ONAFGEDAAN 270
dit rapport geluid in O.D. 1226
en " O.D. 1287

nieuw stukke

Afd./Sect.: *BY* Dat.: *13/2-57* Par.: *@*

B 113659 ¹⁴/₇ - 51

Interne aanwijzingen ACD.

ACD. *46* Dat.: *20.9.51* Par.: *(1) RW*

11/5-51

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

Brieven
aan de Min. (15/2/57)

3-2 Brieven aan Min. v. Landbouw & Sociale Zak

17-7-51 10/2-51 6

aan KEW volgens telegrafische opdracht v. van A.B.V.D.

SPOED

17/4/51

Brief aan: D.C. Albrecht met copie van het CD wordt nagezonden 17/4/51.

*197 Brieven uit aan Ry. Heiloo
die min. Pres. Min. v. Landbouw
Min. v. Soc. Zak*

aan KEW 20/2/51

15-7-51 verzocht rapp. datum op copie B 113659

10-5-51

11/5-51

~~BT (15318) also~~ 10/20.50 @ h

6.425 6.435

Verbinding No. 102
 No. 49/51
 Onderwerp: Op handen zijnde staking
 in de Wieringermeer.

RP Heiloo
 B

OP KAART
ACD/46
DAT 20-9-51
PAR: Rom

- 8 AUG 1951
 ACD/115310

Datum van ontvangst bericht :
 Betrouwbaarheid berichtgever : zeer betrouwbaar
 Waardering bericht :
 Tevens bericht gezonden aan: : a. Procureur-Generaal, fgd Directeur
 van Politie te Amsterdam.
 b.
 Medewerkende instanties :
 Ondernomen acties :

CO

Ter voldoening aan het gestelde in bijgaand schrijven van het Ministerie van Binnenlandse Zaken dd. 19 Juli 1951, No. 113659-Vertrouwelijk, onderwerp als in de margine vermeld, heb ik de eer Uweledelgestrenge het navolgende te berichten:

1. Sinds het einde der werkstaking, welke van 4 tot 9 Juni 1951 door de E.V.C. is uitgelokt onder de landarbeiders, werkzaam in de Wieringermeer, is de stakingleiding, welke te Wieringen was gezeteld, blijven bestaan als zg. "comite' van actie".

Hierin hebben zitting:

- a. Harm Bodde, geboren te Beerta, 5 October 1904, landarbeider, wonende te Wieringen, Westerland, Westerlanderweg 18 b (voorzitter)
- b. Piemen van der Laan, geboren te Stegum, 21 Februari 1920, landarbeider, wonende te Wieringen, Westerland, Westerlanderweg 60 en
- c. Klaas Drenth, geboren te Veendam, 11 Juli 1909, landarbeider, wonende te Wieringen, Westerland, Koningsweg 25 c.

Bodde en Van der Laan zijn voor de C.P.N. lid van de Raad der gemeente Wieringen.

Vanaf begin Juni 1951 hadden ten huize van Bodde nagenoeg iedere avond tussen 20.00 en 24.00 uur samenkomsten plaats, welke werden bezocht door diverse te Wieringen woonachtige arbeiders, die hier bekend staan, als te zijn georganiseerd in de E.V.C..

Ook werden deze samenkomsten vaak bezocht door Berend Blokzijl, communistisch raadslid te Amsterdam. Tevens vergoede zich ten huize van Bodde, tijdens die samenkomsten vaak een verslaggever van het dagblad De Waarheid, wiens naam hier niet bekend is.

Blijkens bekomen inlichtingen zou de E.V.C. aanvankelijk het voornemen hebben gehad, onder het motto van loonsverhoging, een werkstaking onder de landarbeiders in de Wieringermeer te proclameren bij de aanvang der oogstwerkzaamheden. Geleidelijk aan zou zij van dit voornemen hebben afgezien, wegens de geringe bereidheid tot staken, ook van E.V.C. leden, der te Wieringen woonachtige landarbeiders. Aan een en ander is het fiasco, dat de E.V.C. bij de vorengenoemde staking heeft geleden, niet vreemd. Zelfs zou dit de E.V.C. Afd. Wieringen een aantal leden hebben gekost, terwijl ook het aantal abonné's hier op het dagblad De Waarheid weer zou zijn gedaald.

Uit een en ander mag echter niet worden geconcludeerd, dat het betrekkelijk groot aantal arbeiders, dat haarvertrouwen in de E.V.C. en "De Waarheid" heeft verloren, nu plotseling politiek-betrouwbare en gezagsgetrouwe elementen zijn geworden. Vele hunner beginnen meer en meer over te hellen naar het O.V.B., die wel garen heeft gesponnen bij de nederlaag van de E.V.C., hetgeen het bestuurslid van het O.V.B. Afd. Wieringen, genaamd: Cornelis Beers, geboren te Winkel, 22-1-05

X
 van
 de
 Afdeling
 van
 de
 P.O.
 1/49

1/49

wonende te Wieringen, Hippolytushoef, Beltstraat 48, zelf getuigde.

- 2 De stemming onder de landarbeiders te Wieringen, ook onder de meesten hunner, die extremistisch zijn georiënteerd, is momenteel rustig. Zij zijn over het algemeen tevreden met de lonen, welke door de landbouwers worden uitbetaald, waarbij ware te bedenken, dat thans de meeste landbouwwerkzaamheden in accoordloon worden verricht, waarbij door geschoolde arbeidskrachten soms zeer hoge weeklonen zijn te verdienen. Gerechtigde grieven kunnen dan ook door de E.V.C. niet naar voren worden gebracht, hetgeen niet alleen door haar zelf, maar ook door de landarbeiders van alle richtingen maar al te zeer wordt begrepen. Het behoeft derhalve geen betoog, dat momenteel weinig arbeiders tot staken bereid zijn.
- 3 Blijkens bekomen inlichtingen van de Heer Geusenbroek, leider van het Gew. Arbeidsbureau te Wieringerwerf heeft de Wieringermeer thans een zeer groot overschot aan geschoolde landarbeiders. Een arbeidsconflict in de Wieringermeer is dus, mede in verband met de goede lonen, welke er zijn te verdienen, thans niet direct te vrezen.
- 4 Bij een eventueel conflict zullen de werkgevers dus waarschijnlijk over het algemeen niet bereid zijn tegemoet te komen aan de eisen der werknemers.
- 5 Volgens de Heer Geusenbroek, zie sub 3, is het thans mogelijk, zelfs indien alle landarbeiders, die in de Wieringermeer werkzaam plegen te zijn, tegelijkertijd het werk zouden staken, de Wieringermeer binnen 2 á 3 dagen te voorzien van een voldoende aantal geschoolde krachten, die elders beschikbaar zijn. Voor wat betreft het rooien der zg. selectieaardappelen hebben de werkgevers zich alreeds veilig gesteld, door het loof te doen trekken, waardoor deze aardappelen zo nodig met machines kunnen worden gerooid, zonder dat dit schade berokkent aan het product. Uit een en ander moge blijken, dat het doel van een staking thans zeer zeker kan verhinderd worden.
- 6 Van een staking in de Wieringermeer kan momenteel derhalve geen ander nadeel worden verwacht, dan dat de stakers zelf de dupe zouden zijn, daar de E.V.C. niet in staat kan worden geacht een staking van een dergelijke omvang te financieren, waarvan ook de landarbeiders te Wieringen, maar al te zeer zijn overtuigd, gezien de royale uitkering door de E.V.C. bij de laatste staking van F. 23.- per week aan de gehuwden en F. 11.- per week aan de ongehuwden, waarbij als eis werd gesteld, dat degenen, die voor deze uitkering in aanmerking wensten te komen, mede moesten de Wieringermeer in, om de werkwilligen tot staking te bewegen en zij veel langere tijd hiermede bezig waren, dan de werkwilligen met hun werk, terwijl deze laatsten veelvouden verdienden van hetgeen de stakers werd uitgekeerd.

" einde "

Wieringen, 1 Augustus 1951.

er.

19 JULI 1951

B 113659.

B V WK 7.

VERTROUWELIJKE.V.C.-acties in de
Wieringermeer.

UITGEBOKT

Met betrekking tot de mogelijkheid van het uitbreken van een staking onder landarbeiders in de Wieringermeer, versierloof ik mij Over Excellentie het volgende te berichten:

1. De E.V.C. voert in de laatste maanden aanhoudend actie onder de landarbeiders in deze streek om tot arbeidsconflicten te komen.
Na het beleggen van enige voorbereidende vergaderingen gelukte het de Bond van Land- en Tuinbouwarbeiders, aangesloten bij de E.V.C., aldaar een staking tot stand te brengen, die duurde van 4 tot 9 Juni j.l.. De arbeiders eisten een loonsverhoging van 10 %, terwijl zij het loon voor het uitblijven van bieten gebracht wensten te zien van f. 92.- op f. 102.- per ha..
2. Ook na afloop van dit conflict heeft de E.V.C. haar acties voortgezet. Zij belegde op 23 Juni j.l. in de gemeente Barsingerhorn opnieuw een openbare vergadering, waar Berend BLOKZIJL, de landelijke voorzitter der E.V.C., als spreker optrad en opwakte tot hernieuwde stakingsactiviteit. Aangezien er in de Wieringermeer momenteel een groot tekort heerst aan geschoolde arbeidskrachten, was te verwachten, dat de E.V.C. ook van deze omstandigheid gebruik zou maken.
3. In verband met het vorenstaande werd mij van zeer betrouwbare zijde gemeld, dat de E.V.C. momenteel opnieuw bezig is een staking onder de landarbeiders in de Wieringermeer uit te lokken. Deze staking zou moeten beginnen op het tijdstip dat de Nederlandse Algemene Keuringsdienst te Wageningen toestemming geeft tot het roeien van de sgn. selectie-aardappelen. Dit zou over tien à veertien dagen plaats vinden. De E.V.C. zal de stakers - aldus het bericht - het volle weekloon garanderen. De Uniebonden en het Onafhankelijk Verbond van Bedrijfsorganisaties zullen zich niet achter de stakers plaatsen.

*De l. s. van de
19 juli*

HET HOOFD VAN DE DIENST

10/11

Mr H.W. Felderhof.

Aan:
Z.E. de Vice-Minister-President
Minister zonder Portefeuille
Ministerie van Binnenlandse Zaken,
Z.E. de Minister van Landbouw,
Visserij en Voedselvoorziening
Z.E. de Minister v. Sociale Zaken.
te
's-GR A V E N H A G E.

's-Gravenhage, 19 Juli 1951.

No. : B 113659.

Betr.: Op handen zijnde staking
in de Wieringermeer.

B V WK 5.

VERTROUWELIJK

UITGEBEKT

Onder dankzegging voor Uw schrijven no. 102/600, d.d. 12 Juli 1951, waarin melding wordt gemaakt van de mogelijk op handen zijnde staking onder de landarbeiders in de Wieringermeer bij de a.s. aardappelcampagne, moge ik U wel verzoeken de toestand in Uw district met betrekking tot het vorenstaande aan een voortdurende en nauwkeurige observatie te doen onderwerpen. Ik zou in verband hiermede gaarne antwoord ontvangen op de volgende vragen:

1. Op welke wijze zal de E.V.C. trachten de arbeiders in deze tot staken te krijgen? Is er reeds sprake van verhoogde vergaderingsactiviteit? Zijn er reeds E.V.C.-propagandisten in de Wieringermeer aanwezig? Wie zijn dit en waaruit bestaan hun activiteiten? Wie zijn de personen, die overigens op de voorgrond treden?
2. Hoe is de stemming onder de arbeiders? Bestaat er nu reeds ontevredenheid en wat is hiervan de reden? Welke grieven worden speciaal door de E.V.C. naar voren gebracht? In hoeverre kan onderscheid worden gemaakt tussen spontane en speciaal door de E.V.C. gecultiveerde grieven? Is het merendeel der arbeiders tot staken bereid?
3. Is het juist, dat er een groot tekort heerst aan geschoolde arbeidskrachten in de Wieringermeer, en is dit ook een van de omstandigheden, waarvan de E.V.C. in deze gebruik maakt? Welke factoren zijn overigens aanwezig, die mogelijk maken, dat dit conflict uitbreekt?
4. Hoe zullen de werkgevers zich bij een conflict gedragen? Zijn ze bereid toe te geven aan eventuele eisen van de werknemers? Welke eisen zullen worden gesteld?
5. Zal het mogelijk zijn een arbeidsreserve vóór het uitbreken van een conflict te vormen? Hoe wordt de organisatie hiervan op korte termijn mogelijk geacht? Zou hiermede de staking verhinderd kunnen worden?
6. Welke schade wordt van het uitbreken van een staking verwacht?

Ik zal het voorts zeer op prijs stellen indien alle bijzonderheden, die zich in Uw rayon met betrekking tot het uitbreken van het conflict zouden voordoen, mij wel aanstonds zullen worden ter kennis gebracht.

HET HOOFD VAN DE DIENST
Namens deze,

L. van Laere

Aan de heer Districtscommandant
der Rijkspolitie in het
District Alkmaar,
Kennemerstraat 253,
te
HELLOO.

Ontv. bew. _____

Rappel : 19. Aug. 51

Antwoord : 21.8.51

102/ 600

Onderwerp: Op handen zijnde staking onder de
landarbeiders in de Wieringermeer
bij de a.s. aardappelencampagne

IP LAART
ACD/40
DAT: 20 juli
PAR: [handwritten]

6.425	6.35
6.35	6.425
6.35	
19 JULI 1951	
01.5-6.4	
ACD/113659	

Datum van ontvangstbericht : 10 Juli 1951
Betrouwbaarheid berichtgever : zeer betrouwbaar
Waardering bericht :
Tevens bericht gezonden aan : Procureur-Generaal, fgd. Dir.v.Pol.te **Amster-**
dam.
Medewerkende instanties :
Ondernomen acties : gene.

RP Heiloo

I k h e b d e e e r U te berichten
dat mij van zeer betrouwbare zijde is gemeld dat de
E.V.C. bezig is een staking uit te lokken onder de land-
arbeiders in de Wieringermeer. Deze staking zou moeten
beginnen op het tijdstip dat het N.A.K. toestemming
geeft tot het rooien van de zgn. selectieaardappelen.
Dit kan zijn over tien à veertien dagen.

De Uniebonden en de O.V.B. zullen zich niet
achter de staking plaatsen.

E.V.C. zal de stakers het volle weekloon garan-
deren.

Nadere gegevens zal ik U zo spoedig mogelijk
berichten.

12-7-1951

[Handwritten signature]

Verbindingsnummer : 57.

OP: MAART
ACD: 4/10
DAT: 30/6/50
PAR: <i>mbt</i>

6.439

01-4

Onderwerp : "Onenigheid tussen een voorwerker en twee arbeiders bij de D.U.W. te Winschoten."

18 JUNI 1950

ACD: 04460

ok - Op Vrijdag, 9 Juni 1950, werd aan het bureau van politie te Winschoten, door DERK AUKES, geboren 18 November 1902 te Midwolda, van beroep voorwerker, wonende te Oostwold, Meerland 7, aangifte gedaan van mishandeling door MICHIEL KALDIJK, geboren 16 Maart 1894 te Oude Pekela, van beroep los arbeider, wonende te Oude Pekela, Veendijkstraat 11.

Genoemde Kaldijk was op 9 Juni 1950 met EGBERT ZUUR, geboren 10 October 1913 te Oude Pekela, van beroep transportarbeider, wonende te Oude Pekela, Ericakade 145, op het werkobject van de D.U.W., aan het Zuiderveen te Winschoten, bezig met het laden van kipkarren. Het betrof hier accoordwerk, dat werd berekend naar een bepaalde hoeveelheid zand, die per kipkar kon worden vervoerd. Daar één der kipkarren volgens Aukes niet vol geladen was, maakte hij hieromtrent een opmerking tegenover Zuur, die evenwel weigerde meer zand op de kar te laden. Kaldijk bemoeide zich hierop ook met deze kwestie en had hierop de voorwerker Aukes, volgens diens verklaring, mishandeld.

Bij onderzoek is gebleken, dat hier van een politieke achtergrond geen sprake is, maar dat het meer een persoonlijke kwestie tussen Aukes, Kaldijk en Zuur betreft.

Voor zover bij de Politie te Oude Pekela bekend is, behoren Kaldijk en Zuur op politiek gebied niet tot de uiterst linksen. Kaldijk, die naar hij zelf aan de verbalisanten verklaarde, reeds zes maal terzake mishandeling is veroordeeld, staat in het algemeen als driftig bekend. Volgens zijn werkgevers zou hij wel de richting van de C.P.N. zijn toegedaan. Aukes staat op politiek gebied gunstig bekend.

Door de D.U.W.-leiding zijn Kaldijk en Zuur voorlopig geschorst.

Winschoten, 13 Juni 1950.

Gemeentepoliti eOldenzaal.

Geheim

Oldenzaal, 25 Juli
Telef.: K. 5410 - 333

Volens 19 49.

No: 1002-11-49.

Onderwerp: politierapport.

Antwoord op schrijven van: ---

26 JULI 1949

ACD/66x65

Ik doe U hierbij toekomen een rapport van mijn inlichtingendienst betreffende een actie in de gemeente Losser.

Onder dagtekening 20 Juni 1949 nr. 361/49 zult U vermoedelijk een rapport over deze kwestie ontvangen hebben van Almelo.

niet over afhandelen
De Korpschef van Politie

C. J. Jans

Aan
Hoofd Centrale Veiligheidsdienst
Javastraat 68
.s GRAVENHAGE.

Onderwerp: De actie van de communist
W.P.Game te Losser, in verband
met de overbruggingssteun aan
kleine boeren te De Lutte (gem Losser)

№ 1002-11-49

In de maand Mei 1949, werd vanwege de "Stichting van de landbouw" te Oldenzaal, aan een groot aantal kleine boeren ter kennis gebracht, dat zij in aanmerking zouden komen voor overbruggingssteun, zogenaamde compensatietoeslag op de producten over het jaar 1947. Tevens werd door deze stichting aan een aantal kleine boeren bericht gezonden, dat zij buiten deze overbruggingssteun vielen, in verband met de door deze stichting genomen norm van inkomen. Zowel de boeren die deze overbruggingssteun ontvingen als mede die gene die deze steun niet ontvingen zijn allen woonachtig in Noord en Zuid Lutte (bij Oldenzaal). De boeren die echter niet in deze overbruggingssteun vielen, konden echter tot 25 Juni 1949, in beroep komen bij de plaatselijke advies commissie van genoemde stichting.

De personen aan wie geen overbruggingssteun zou worden uitgekeerd kwamen bij Hermanus, Johannes Oude Egberink, wonende te Zuid-Lutte No 212 (gemeente Losser), in vergadering bijeen.

Op deze vergadering waren aanwezig;

- H.J.Oude Egberink, wonende Noord-Lutte No 156,
- || J.Olde Rikkert, wonende Noord-Lutte No 117,
- G.O.de Hanhof, wonende Noord-Lutte No.121,
- H.O.de Riekerink, wonende Noord-Lutte No 148,
- || G.H.Grunder, wonende Zuid-Lutte No 115,
- || Wed.H.TÖNIS-OUDE EGGBERINK, wonende Zuid-Lutte No 211,
- || J.G.Grunder, wonende Zuid-Lutte No 114,
- || H.J.Oude Egberink, wonende Zuid-Lutte No 212,
- || J.Oelering, wonende Noord-Lutte No 94,
- J.Harberink, wonende Noord-Lutte No 107,
- J.Olde Olthuis, wonende Noord-Lutte No 112,
- A.Reuver, wonende Noord-Lutte No 83,
- G.J.Vrijkorte, wonende Zuid-Lutte No 125 a,
- || H.G.SCHULTE, wonende Zuid-Lutte No 108,
- A.J.Hofstede, wonende Zuid-Lutte No 105,

Op deze vergadering werd besloten om zich in verband met deze quaestie in verbinding te stellen met het Tweede Kamerlid der K.V.P. de Heer Engelbertink, wonende te Oldenzaal, om door middel van dezen te bewerkstelligen, dat dit besluit alsnog zou worden veranderd, ten gunste van de uitgesloten kleine boeren. Enige afgevaardigden van deze vergadering begaven zich daarop de volgende dag naar genoemd Kamerlid. Het toeval wilde echter, dat op het moment van aankomst van de afgevaardigden bij de woning van Engelbertink, deze juist zijn woning verliet voor het houden van een bespreking buiten de gemeente Oldenzaal. Hij heeft toen de afgevaardigden nog even te woord gestaan en hen medegedeeld, dat hij nu geen tijd had, doch dat zij een der volgende dagen terug zouden komen. Engelbertink heeft op geen enkele wijze blijk gegeven, dat hij zich niet met deze zaak wilde bemoeien.

Op, bovenbedoelde vergadering te huize van Oude Egberink heeft de Wed Johanna TÖNIS uitgelaten, dat zij des-noods naar het communistische raadslid W.P.Game te Losser zou gaan.

In het laatst van de maand Mei 1949, de juiste dag en datum is niet bekend, heeft de Wed.J.Tönis zich met de plaatselijke bureauhouder van "De Stichting van de Landbouw" de Heer J.Nijhuis in verbinding gesteld.

Deze plaatselijke bureauhouder heeft haar de gehele zaak nog eens zeer duidelijk uiteengezet waarom zij niet voor deze overbruggings steun in aanmerking kwam. Tegenover hem heeft de wed Tönis zich toen ook uitgelaten, dat zij zich in verbinding zounstellen met genoemde GAME. Zij zeide daarbij "Wat kan mij het schelen waar ik mijn geld van krijg, of dat nu van de communisten is of van een ander, dat interesseert mij niet en ik ga nu onmiddellijk naar GAME".

Uit verder verkregen inlichting is gebleken, dat zij inderdaad bij bedoelde GAME is geweest ~~om~~ met hem over meergenoemde quaestie te spreken. Game zou haar toen aangeraden hebben om een vergadering uit teschrijven, doch hierop kwam hij terug met de mededeling dat hij het communistische Tweede Kamerlid Stokvis over dit geval zou opbellen en aan deze vragen wat hen in dit geval te doen stond.

PD 1522
optreden
Game in P.D.

De wed Tönis is daarop samen met de communist Game, die als tuin- arbeider werkzaam is op een landgoed van de Heer C. Gelderman te de Lutte, naar een aldaar in de buurt wonende klompenmaker gegaan en hebben daar inderdaad de communist Stokvis te Rotterdam opge- beeld. Wat hiermede toen is besproken is niet bekend, doch Game heeft daarop aan de wed Tönis medegedeeld een vergadering onder de be- trokken boeren uit te schrijven hetgeen ook is gebeurd.

Een broer van de wed. Tönis, genaamd Hermanus, Johannes Oude Egberink wonende te Zuid-Lutte No 212 (gemeente Losser), heeft daarop bij de cafehouder Reuver te de Lutte een zaal besproken voor het houden van bedoelde vergadering, op Woensdag 8 Juni 1949.

De Cafehouder Reuver die in de mening verkeerde dat het een verga- dering betrof die door enkele boeren was bijeen geroepen om enige landbouwmoelijkheden met elkaar te bespreken heeft er geen moment aan gedacht, dat die vergadering uiteindelijk bijeen geroepen was door de communist Game. Enkele dagen nadat de zaal bij hem bespro- ken was werd hem door een Provinciale wegwerker uit de Lutte de juiste toedracht van deze zaak verteld. Hierop heeft de cafehouder Ruever aan H. J. Oude Egberink bericht gezonden, dat hij voor een vergadering, die uitging van een communist, zijn zaak niet beschik- baar stelde.

Onderwijl was deze actie ook ter ore gekomen van de R.K. geestelijk- heid te De Lutte. Op Zondag 5 Juni heeft een der geestelijken, tij- dens een opgedragen H. Mis, over deze communistische actie gepreekt en de mensen in het algemeen er voor gewaarschuwd niet met de com- munisten in zee te gaan.

Tijdens deze H. Mis bevond zich achter in de kerk een toen nog on- bekende vrouw, die na de predicatie het kerkgebouw verliet, waarop zij met de communist Game in een luxe-auto is weggereden in de Ricting van de gemeente Losser. Bij nader onderzoek bleek deze vrouw genaamd te zijn ROELOFJE MEULENBROEK, geboren te Losser 24 Jan- uari 1907, echtgenote van P. C. KLEINSMA, wonende te Losser O. No 272. Deze vrouw kwam als Tweede kandidaat voor op de lijst der C. P. N. van de laatst gehouden gemeenteraadsverkiezing der gemeente Losser. Nadat de cafehouder Reuver te de Lutte de zaal geweigerd had ~~in de~~ heeft de bovenbedoelde vergadering toch ~~weer~~ plaats gehad en wel ten huize van de Wed Tönis te de Lutte. Deze vergadering had plaats op Woensdag 8 Juni 1949 en alwaar als spreker optrad het communis- tische Tweede-Kamerlid COR BORST. Wat op deze vergadering is bespro- ken of welke besluiten er zijn genomen is niet nader bekend gewor- den. Op deze vergadering waren de volgende personen aanwezig.

BK

OK

- 1 COR BORST als spreker.
- 2-1 Hermanus, Gerhardus SCHULTE, geboren te Losser 14 April 1893, van be- roep, landbouwer, wonende te Losser Zuid-Lutte No 108
- 3 Hendrikus, Johannes GRUNDER, geboren te Losser 28 October 1910, van be- roep, landbouwer, wonende te Losser Zuid-Lutte No 115.
- 4 Johannes OLDE RIKKERT, geboren te Losser 4 December 1890, van beroep, grondwerker-landbouwer, wonende te Losser, Noord-Lutte No 117.
- 5-1 Johanna OUDE EGBERINK, geboren te Losser 26 Augustus 1890, echtgenote van H. TONIS (overleden), wonende te Losser, Zuid-Lutte No 211.
- 6 Johannes, Gerhardus GRUNDER, geboren te Losser, 16 Februari 1891, van beroep, landbouwer-tuinarbeider, wonende te Losser Zuid-Lutte No 114.

3

N.S.

71 Hermanus, Joannes OUDE EGBERINK, geboren te Losser 17 Mei 1891, van beroep, spoorwegaarbeider-landbouwer, Wonende te Losser, Zuid-Lutte No 212.

8 Johannes, Gerhardus OELERING, geboren te Losser 7 Juni 1900, van beroep, tuinaarbeider, wonende te Losser, Noord-Lutte No 93.

Na deze gehouden vergadering liet de Wed Tonis aan verschillende buurtbewoners blijken, dat niet COR BORST, doch het Tweede Kamerlid der K.V.P. de Heer Engelbertink uit Oldenzaal op die vergadering gesproken had.

Vóór de bedoelde vergadering werd gehouden was het in Noord en Zuid Lutte een algemene bekendheid geworden dat deze vergadering uitging van de communist GAME uit Losser en vele boeren hebben hun afkeer daarvan niet onder stoelen en banken gestoken. Toen de vergadering uiteindelijk toch doorging zette dit kwaad bloed bij de boeren die met deze actie niets te maken wilde, hebben.

De Wed TONIS, die in deze actie een groot aandeel heeft gehad, wordt nu in Noord en Zuid Lutte "ANNA PAUKER" genoemd.

De actie ~~actie~~ van de communist GAME heeft echter totaal geen uitwerking gehad en aan de betrokken boeren is geen overbruggingssteun uitgekeerd.

Alle bij deze actie betrokken boeren belijden de ROOMSCH-Katholieke Godsdienst. Van de Wed TONIS kan echter gezegd worden dat bij haar het geloof niet erg diep zit en zij er voor in staat moet worden geacht, dat zij met de communisten in zee zou gaan, wanneer haar dat geldelijk voordeel brengen zou. Zij heeft bij een kruidenier te De Lutte, nog vóór de hierboven bedoelde actie, wel eens uitlatingen gedaan van "Die grote snor (Stalin) moest hier maar eens komen, dan zou het spoedig anders worden." Zij staat bekend als een echt ontevreden mens. Finantiële moeilijkheden moeten er bij haar niet gezocht worden, want zij geniet een behoorlijk pensioen van de Spoorwegen en heeft nog zeker van haar kinderen een inkomen van f.80 per week.

Van haar is niet bekend dat zij al eens eerder dergelijke actie's heeft ondernomen.

Bij het hier bovenbedoelde onderzoek kwam tevens naar voren, dat de hierin genoemde H.G. Schulte in het jaar 1948 een honderdtal Communistische krantjes verspreid heeft onder de boeren te Noord en Zuid Lutte. Vermoedelijk is dit het blad "De ECHO VAN HET LAND" uitgaande van de C.P.N. Tevens had deze Schulte weleens correspondentie van de C.P.N. ontvangen. Hier zal nog een onderzoek naar worden ingesteld.

opt. o.k.

UITTREKSEL

Voor OD 270 Naam Toestand in Agrarische Bedrijven.
Origineel in OD 339 Naam Maandoverzichten Groningen.
Volg nr. Ag. nr. 36796 Aard van het stuk Maandoverzicht
Afz. Rijkspol. Winschoten Datum 1-6-48

De werkloosheid nam in dit district in aanzienlijke mate toe. Deze toename is in de eerste plaats toe te schrijven aan het stopzetten van een tweetal strocartonfabrieken en het is niet waarschijnlijk dat deze fabrieken de eerste maanden weer in bedrijf zullen komen. Ook een groentedorgerij zag zij zich genoodzaakt een groot deel van het personeel te ontslaan. Tenzij compensatie van deze economisch achteruitgang kan alleen worden vermeld, dat een kleine asfaltfabriek de productie hervatte. (Zie maandrapport over April '48)

Op 1 Mei waren in het District Winschoten ingeschreven 806 werkzoekenden (vorige maand 514). Hiervan waren geplaatst bij de D.U.W. 549 (309) in de wachtregeling 21 (&) en in de steunregeling 59 (40)

De staking in de steenindustrie is intussen opgeheven. De oorzaak van deze staking kan worden toegeschreven aan het feit dat het personeel in verzet kwam tegen de bepaling van een door de regering goedgekeurde en bindend vastgestelde collectieve arbeidsovereenkomst.

In de landbouw is men de schaarste aan arbeidskrachten wel te boven. Bedroeg het aantal ingeschreven landarbeiders op 1 Mei 1947, 95, op 1 Mei 1948 bedroeg dit aantal 395. Een 120 tal landarbeiders vertrok in de afgelopen maand naar de N.O.-polder, omdat zij in hun eigen gemeente "Over" waren. Daarnaast openbaart zich bij de landarbeiders steeds meer de voorkeur voor een los dienstverband. De hogere verdiensten van het accoordwerk, trekt hun aan en men wil liefst, gedurende korte periode in z.g.n. koppelverband landbouwwerkzaamheden verrichten. De tijdelijke werkloos geworden strocartonfabrieksarbeiders, die van origine landarbeiders zijn, vinden nu zonder veel moeite werk in de landbouw en zijn bereid deze arbeid tegen het vastgestelde uurloon te aanvaarden, omdat zij het door hen verdiende loon aangevuld krijgen tot het fabrieksloon, ingevolge de voor hen toepasselijke verklaarde wachtregeling. Een 125-tal mannen, w.o. enige stakers uit de steenindustrie, aanvaardden arbeid buiten de provincie, o.a. naar Elst Enschede, Heerlen en de N.O.polder. Ook in eigen omgeving werden in totaal 156 arbeidskrachten in werkkringen geplaatst, terwijl in andere delen van de provincie 66 arbeidskrachten werden geplaatst. Uit deze cijfers valt af te leiden dat de mogelijkheden elders groter zijn dan in eigen omgeving

De stemming van de bevolking in dit district is zeer rustig en behoudens enkele vergaderingen, waarvan U regelmatig een verslag bereikt, doen zich hier geen bijzonderheden voor.

Uitgetrokken door PR Afd./Sectie AG 4 Datum 15-6-48

Notitie KB

BUREAU B
20 APR 1948

Volgno.

26 APR. 1948

ACD 34053

CPCELEG

Bestemd voor ACD → B (Hr.v.d.MOST) B

Expresse meldt ons:

In de loop van de maand Mei 1947 vond in Holland een bijeenkomst plaats van de Internationale Associatie van Landbouwers. Gedurende de bijeenkomst besloten de delegaties van Birma, China, en India zo spoedig mogelijk een landbouwconferentie voor Azie bijeen te roepen, waarop het Birmaanse Landbouw Syndicaat op zich nam, na nagegaan te hebben, welke problemen er zich voordeden voor de Aziatische landbouwers, deze toekomstige conferentie onder zijn verantwoordelijkheid te organiseren. Deze conferentie moet in April 1948 plaats vinden.

Het is te voorzien, dat op deze conferentie niet slechts de problemen van aziatische landbouw zullen worden behandeld.

"Expresse" verzoekt ons, hen alle nuttige ons ten dienste staande inlichtingen omtrent de conferentie van 1947 ter beschikking te willen stellen.

KB, 23-4-'48

UITTREKSEL

Voor OD 270 Naam Toestand in Agrarische Bedrijven.
Origineel in OD 261 Naam E.V.C. vergaderingen.
Volg nr. Ag. nr. 29130 Aard van het stuk rapport
Afz. Politie Winschoten Datum 7-2-48

Op Zaterdag, 7 Februari 1948, is door het plaatselijk bestuur der Eenheids Vak Centrale te Winschoten, een grote openbare vergadering belegd in Hotel Dommering, staande aan de Langestraat te Winschoten. Het lag in het voornemen om aan deze vergadering een demonstratie-optocht door enige straten te Winschoten te laten voorafgaan, zulks in verband met een actie van de D.U.W. arbeiders, voor de verbetering van de arbeidsvoorwaarden. Op een door HENDERIK STRIEZENAU, geboren 22-11-14 te Oude Pekela, van beroep arbeider, wonende te Winschoten, Olieslager straat 41, ingediend verzoek om een vergunning voor het houden van deze demonstratie-optocht, is evenwel door de loco-burgemeester der gemeente Winschoten, J.G. Folkeringa, afwijzend beschikt.

Bij informatie is ons gebleken, dat voor het houden van deze optocht en de te voeren actie van de DUW arbeiders, een comite is gevormd, bestaande uit de volgende bij de DUW te Winschoten werkzaam zijnde personen:

Henderik STRIEZENAU, wonende te Winschoten, Olieslagerstraat 41.

Hanno BUZE, wonende te Winschoten, Vosseweg 14

Jochem BODDE, wonende te Winschoten, Hofstraat 21

Geert MULDER, wonende te Beerta B 60

Roelof of Willem NAP, wonende te Beerta.

Naar aanleiding van vorenstaande heb ik, tweede rapporteur op Zaterdag, 7-2-48 een paar arbeiders van de DUW werken te Winschoten naar de grieven, die zij hadden tegen de arbeidsvoorwaarden, gehoord. Zij verklaarden: "Wij werken tegen tariefloon, wat met normaal weer een behoorlijke verdienste geeft. Bij regenval men andere weersomstandigheden, waarbij niet kan worden gewerkt, wordt per uur f.0.42 betaald. In verband met de abnormale regenval van de laatste maanden is hierdoor het loon erg gedaald." Zij vertelden voorts nog, dat tamelijk grote gezinnen soms met een weekloon van f.27.- zich moesten redden. In verband hiermede wilden zij een actie voeren, om tot verbetering van de arbeidsvoorwaarden te komen.

Hierna heb ik nog gehoord een van de leidinggevende personen van de DUW, die verklaarde: "De omstandigheden, waaronder de arbeiders bij de DUW werken, zijn onbevredigend. De grieven, die zij hebben tegen de arbeidsvoorwaarden, zijn mijns inziens niet ongegrond. Enkele vakverenigingen hebben zich reeds met hun grieven tot de betrokken Minister gewend. Deze Minister heeft reeds toegezegd om betere regelingen voor de DUW arbeiders te zullen treffen. Nu het reeds zo ver is gekomen, heeft het mijns inziens geen doel meer om nog een actie te voeren"

Van de zijde van de DUW arbeiders zijn geen verdere stappen ondernomen om de demonstratie toch te laten doorgaan.

Uitgetrokken door PR Afd./Secr. ACD 4 Datum 31-5-48

UITTREKSEL

Voor OD 270 Naam Toestand Agrarische Bedrijven.
Origineel in OD 140 Naam E.V.C. Acties.
Volg nr. Ag. nr. 29027 Aard van het stuk Verslag.
Afz. I/D Emmen Datum 13-1-48

Op Vrijdag 30 Jan'48 werd in het cafe Beugeling te Emmer-Compascum een openbare vergadering gehouden met het doel bespreking van de mogelijkheden tot een beter loonpeil te komen in de z.g.n. "vrije boerenobjecten en de D.U.W.

De oproep tot deze openbare vergadering was gedaan door een voorlopig comite van actie. De zaal waarin deze vergadering werd gehouden heeft een capaciteit van ong. 120 pers.

Het publiek bestond uit land- en veenarbeiders van verschillende politieke en religieuze levensopvatting. De zaal was bij deze gelegenheid geheel gevuld. Te omstreeks 20.-- uur opende het bestuurslid van de plaatselijke afdeling der "EVC" GEERT OOST, veenarbeider, wonende Verlengde Scholtenkanaal te Emmer-Compascum, deze vergadering en heette de aanwezigen welkom. Oost oefende in zijn openingstoespraak critiek op de loon- en prijspolitiek van de Regering uit. Hij keerde zich scherp tegen de uitbetaling van lage lonen bij de "boerenobjecten" en de DUW. Deze lonen geleken volgens hem meer op aalmoezen dan op loon voor gedane arbeid. Het was in de laatste weken voorgekomen dat vele arbeiders, tengevolge van enige dagen "regenverlet", met 4 a 5 gulden thuis gekomen waren. De armoede die in vele gezinnen door deze lage lonen heerst is groot. Buiten ieder vakverbond om was er door enkele belanghebbende arbeiders een "voorlopig comite van actie" gesticht en hij hoopte dat men deze avond kon overgaan tot het instellen van een definitief comite van actie onder de naam "Welvaartscomite". Oost gaf hierna het woord aan Jan van RENSSSEN, hoofdbestuurslid van de E.V.C. te Groningen. Van RENSSSEN begon zijn toespraak met op te merken dat, hoewel vertegenwoordigers van alle andere vakverbonden op deze vergadering uitgenodigd waren alleen de E.V.C. aan deze uitnodiging gehoor had gegeven. Dit speet hem doch het verwonderde hem niets. Het N.V.V. en ook de andere bonden staan onder de invloed van het kapitalisme. Zo kan het gebeuren dat alleen de E.V.C. samen met de arbeiders de strijd tegen de verdervelijke loon- en prijspolitiek van deze Regering gaat voeren. Van RENSSSEN hekelde het "Marchall-Plan" dat volgens hem alleen maar werkloosheid kan bevorderen. Immers als tegenprestatie mogen de Nederlanders geen schepen voor zichzelf gaan bouwen, maar moeten de in de oorlog gebouwde "Liberty schepen" waarvan Amerika een overschot heeft, tegen hoge prijzen overnemen. Hierdoor bestaat de kans dat ongeveer 40.000 kameraden, die in de scheepsbouw werkzaam zijn, werkeloos worden. Door die werkloosheid zou de DUW met de lage lonen, geweldig uitgebreid worden, hetgeen alleen het doel van de kapitalisten is. Weinig geld aan de arbeiders uitbetalen en zelf meer verdienen. Dit uitbuitingssysteem is ons allen nog van voor de oorlog bekend. In 1945 zette Prof. Schermerhorn, destijds minister president, een zeemanspet op, sloeg een oliejas om en klom op de "brug". Van deze plaats hield hij zijn wekelijkse praatjes tot het Nederlandse volk en vertelde aan de arbeiders, dat de armoede gedeeld moesy worden. Ieder evenveel ontbering. Wat zien wij nu als resultaat

Uitgetrokken door PR Afd./Sectie ACD 4 Datum 5-5-48

van deze mooie worden . Het kapitalisme zag in 1947 kan 320.000.000 gulden te verdienen, terwijl de arbeiders werkzaam in de D.U.W. en de boerenobjecten met 7 a 8 gulden in de week hun gezin moeten onderhouden. Aan gedeelde armoede hebben wij niets. De winst moet gedeeld worden, daar hebben wij meer aan Spreker ging vervolgens in een met politiek gekruid betoog de oorzaken van de uitbuiting van de arbeiders na. "D.U.W. Door Uitbuiting tot Wanhoop" Heden anno 1948 moet de arbeider nog brood eisen voor vrouw en kinderen. Hij bepleitte instelling van een comite van actie waarin leden van verschillende politieke en religieuze opvattingen zitten hebben en stelde voor een motie te richten aan de minister van Sociale Zaken, A.Ex. Minister Drees. De rede van van RENSSSEN werd met aandacht aangehoord en aan het einde hiervan applau disseerde ongeveer de helft van de aanwezigen.

Hierna werd pauze gehouden.

Na de pauze werd o.m. nog het woord gevoerd door BONNE KREMER, wonende te Emmer Compascun, communistisch raadslid der gemeente Emmen. Volgens Kremer was inflatie onvermijdelijk en zelfs zeer nabij. De inflatie in Frankrijk is thans een feit geworden. Als gevolg hiervan moeten de z.g.n. Franse bijwielers nu, inplaats van f.95.- reeds f.200.- gulden kosten. Dan hebben wij dus bijna 3 jaar armoede voor niets geleden. Ook Kremer bepleitte instelling van een comite van actie, waarin niet alleen de arbeiders zitting hebben, doch ook middenstanders en kleine boeren.

Hierna las van RENSSSEN voornoemd, een motie voor, gericht aan Z.Ex. Minister Drees te 's-Gravenhage, waarin wordt verzocht wel te willen bevorderen dat aan de arbeiders, werkzaam in de D.U.W. tenminste f.0.60 per uur of f.28.80 per week wordt uitbetaald, ongeacht regenverlat. Deze motie werd met algemene stemmen aangenomen. De vergadering werd te omstreeks 22.00 uur door OOST, voornoemd gesloten. Een en ander had een rustig verloop. Opgemaakt te Emmen 31 Januari 1948

UITTREKSEL

Voor OD 270 Naam Toestand in de agrarische Bedrijven.
Origineel in OD 281 Naam Eenheids Vak Centrale (Personen)
Volgnr. Ag.nr. 27841 Aard van het stuk Rapport
Afz. B. IX Datum 19.1.48

Een betrouwbare relatie deelde mede, dat het proefproces, vermeld in rapport d.d. 5.1.48, betreffende uitkering van regenverlet aan D.U.W.-arbeiders, hetwelk op initiatief van het N.V.V. diende voor de Kantonrechter te Emmen, door het N.V.V. is gewonnen. Dit betekent gevoelig prestige-verlies voor de E.V.C., welke in deze voor talloze arbeiders belangrijke zaak in gebreke is gebleven, ondanks allerlei gedane beloften. Een Mij nheer LaeMair van het Departement te Den Haag, vermoedelijk D.U.W. (Dienst Uitvoering Werken), Mauritskade 25 tot 31 te 's-Gravenhage, werd in Groningen verwacht. Hij zou besprekingen voeren met het bestuur van de E.V.C. Zeer waarschijnlijk is dit dezelfde persoon als bedoeld in bericht d.d. 5.1.48.

Uitgetrokken door M. S. Afd./Sectie ACD. IV. B. Datum 28.6.49
Op aanwijzing van P. IX.

Aan Hoofd B.
van B IX.

no.3

12-1-1948

BUREAU B

16-1-48

14 JAN. 1948

ACD 27485

Een betrouwbare relatie meldt:

Het Bestuur van de E.V.C. had op 7 Januari 1948 een onderhoud met de Directeur van de Arbeidsbeurs te Emmen over uitbetaling regenverlet aan D.U.W. arbeiders, hetgeen niet geschiedt ondanks toezegging van de Rijksbemiddelaar in diens circulaire.

Ondanks gedane beloften aan de arbeiders, verzuimde het Bestuur van de E.V.C. om over deze kwestie een proefproces in kort geding te laten voeren. Hier zijn duizenden arbeiders bij geïnteresseerd. Het N.V.V. begreep hiervan de propagandistische waarde, was de E.V.C. voor en maakte de zaak aanhangig bij de Kantonrechter te Emmen. Op 9 Januari 1948 zou de zaak dienen. Wordt dit proces door het N.V.V. gewonnen, dan betekent dit een gevoelig prestige-verlies voor de E.V.C. in het Noorden.

Een actieve werker voor de E.V.C. in het Noorden is een zekere ADAMA, gesalarieerd bestuurder der E.V.C. Deze man heeft in Spanje gevochten en is deswege Statenloos. Personalialia volgen.

De E.V.C. belegt in Januari 1948 een serie vergaderingen in Groningen. Speciaal de afd. Land- en Tuinbouw ontplooiet grote actie. Over het verloop zal worden gerapporteerd.

tk
21/1/48
De zaak is
doorgegaan via ACD
aan B.V.
13-1-48

g. CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST,

J. G. CRABBENDAM.

UITTREKSEL

Voor OD 270 Naam Toestand in Agrarische Bedrijven.
Origineel in OD 339 Naam Maandrapporten Groningen.
Volg nr. Ag. nr. 27069 Aard van het stuk Maand overzicht December '47
..... Afz. Pol. Groningen Datum 5.1.48

STAKINGEN

Het conflict in de bloemenhandel te Groningen, dat op 1 December 1947 een staking tot gevolg had, en waarvan in het vorige maandoverzicht reeds melding is gemaakt, heeft slechts enkele dagen geduurd. Daarbij werd besloten, de staking op te heffen tot nadere aankondiging, waarbij gepoogd zou worden het conflict alsnog op te lossen.

De toestand in deze gemeente was, behoudens het korte conflict in de bloemenhandel, deze maand volkomen rustig.

Uitgetrokken door PR Afd./Sectie ACD 4 Datum 30.1.48

Amsterdam, 2 December 1947.

OPGELEGD

No. 58.

ONDERWERP: Opheffing staking te
Aalsmeer.

BUREAU B

9-12-47

Volgno.

9 DEC 1947

ACD/25726

In aansluiting op het door mij aan U toegezonden rapport, d.d. 28 November 1947, No. 58, betreffende op handen zijnde staking op de bloemenveilingen te Aalsmeer, heb ik de eer UHOOG-EDELGEBESTRENDE beleefd te berichten, dat op 1 en 2 December 1947 op de bloemenveilingen te Aalsmeer, met uitzondering voor de export, geen bloemen zijn geveild.

Vorenstaande vond zijn oorzaak, daar door de bloemenkwekers hoegenaamd geen bloemen ter veiling werden aangevoerd.

Zodoende kon feitelijk van de zijde der bloemenkopers van staking geen sprake zijn.

Op voormelde datums hebben er zich op voornoemde veilingen geen ongeregeldeheden voorgedaan, zodat het betrokken politiepersoneel in deze niet behoefde op te treden.

Buiten de sterkte van het personeel te Aalsmeer, werd in verband met vorenstaande assistentie verleend door 5 hoofden van de Afdeling Hoofddorp, en 5 hoofden van de Afdeling Diemen.

Op Woensdag 3 December 1947 zullen bedoelde veilingen weder normaal doorgang vinden, aangezien de bloemenkopers, die aanvankelijk wilden staken, besloten hebben, hetzij onder protest tegen de aangekondigde verhoging van de omzetbelasting, de bloemen weer te kopen.

In verband met bovenstaande is vanaf heden geen bijzondere politieassistentie meer benodigd. De betrokken Groepscommandant te Aalsmeer zal echter met eventueel onvoorziene gebeurtenissen, betreffende voormelde veilingen, rekening houden.

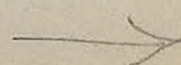
De Adjudant,
P.A. de Ridder.

[Handwritten signature]

*aanneveel
het het ook*

AAN

den Heer Districts-Commandant
der Rijkspolitie
te
AMSTERDAM.

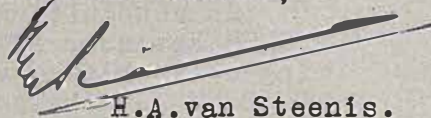
RIJKSPOLITIE.
GEWEST AMSTERDAM.
DISTRICT AMSTERDAM.
C o m m a n d a n t.

No.227.

GEHEIM. PERSOONLIJK.

Gezien en onder verwijzing naar mijn onderschrift van 29 November 1947, No.227, aangeboden aan het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst te 's-Gravenhage, ter kennisname, - om te behouden - .

Amsterdam, 2 December 1947,
De Dirigerend Officier van
Rijkspolitie 3e klasse,
Districts-Commandant,

H.A.van Steenis.

INLICHTINGDIENST
GRONINGEN
GEHEIM
No. 224/47

OPGELEED

Volgno.

4 DEC 1947

R A P P O R T .

ACD/2527

BUREAU B

4-12-47

Naar aanleiding van de verhoging van de omzetbelasting voor de handelaren van 2 op 3 procent en voor de kwekers van 1 op 3 procent, waarmede men meende zich niet te kunnen verenigen, brak op Maandag 1 December 1947 een staking uit in het bloemenbedrijf te Groningen.

De staking omvat de gehele detailhandel in bloemen en gaat uit van de Nederlandse bond van detailisten in bloemen en planten en van de Centrale bond van straat-markt- en revierhandel.

Werd normaal voor ongeveer F.8.000.- aan snijbloemen ter veiling aangevoerd, in verband met het dreigende conflict was deze aanvoer hedenmorgen-Maandag 1 December 1947- slecht F.4000.- . Bij het begin der veiling bleek er geen enkele kooplustige te zijn. Nadat om 10 uur nogmaals geveild was en er weer niets afgenomen werd, zijn de aangevoerde bloemen vernietigd.

Het verloop der staking zal in het oog worden gehouden en hierover zal nader worden gerapporteerd.

Groningen, 1 December 1947.

RIJKSPOLITIE GEWEST AMSTERDAM
DISTRICT AMSTERDAM
AFDELING DI RIJEN
COMMANDANT.

OPGELEED

Geesp, 28 November 1947.

Volgno.

1 DEC 1947

ACD/25450

No. 54. GEHEIM.

B

BUREAU B

2-12-47

ONDERWERP: Op handen zijnde staking
op de Bloemenveilingen te
Aalsmeer.

Ik heb de eer UHOOGGEDELOESTRENGER beleefd te berichten, dat mij hedenmiddag in een bespreking met de Heer Burgemeester te Aalsmeer en de Groepscommandant der Rijkspolitie te Aalsmeer, door voornoemde Burgemeester werd mede gedeeld, dat met ingang van Maandag 1 December 1947 door de Regering is besloten, dat bij de verkoop van bloemen op de veilingen in stede van 1%, 5% omzetbelasting moet worden geheven. Voorheen werd bedoelde 1% omzetbelasting door de betrokken veiling betaald.

Doch met ingang van genoemde datum is bepaald, dat de verhoogde belasting, zijnde 2% door de bloemenkopers moet worden betaald.

In verband met vorenstaande is het zo goed als zeker, dat op 1 December 1947 onder de bloemenkopers een staking zal uitbreken.

De vastgestelde veilingen te Aalsmeer zullen echter gewoon doorgang vinden, daar verschillende niet in staking gaande kopers toch bloemen van de veilingen zullen betrekken.

Verwacht wordt echter dat de stakende bloemenkopers toch op de veilingen zullen verschijnen, om eventueel relatjes en dergelijke uit te lokken.

Volgens de Burgemeester is bedoelde staking beslist ongegrond, aangezien daardoor de prijsverhoging der bloemen van geen betekenis is. Een dergelijke staking kan beschouwd worden als een landelijke staking, daar er ongeveer 17 bloemenveilingen in de lande bij betrokken zullen zijn.

Voormelde staking heeft zeer waarschijnlijk ook een politieke strekking.

Met het oog op eventuele ordeverstoringen en ter voorkoming hiervan, verzoekt de Burgemeester voornoemd, buiten de sterkte van het politiepersoneel te Aalsmeer, op Maandag 1 December 1947 des voormiddags 8 uur, 10 hoofden der Rijkspolitie ter assistentie.

De Adjudant,
w.n. Afdelingscommandant,
P.A.de Ridder.

AAN
de Heer Districts-Commandant
der Rijkspolitie
te
AMSTERDAM.

GEWEST AMSTERDAM DER RIJKSPOLITIE.
DISTRICTS-COMMANDANT.
AMSTERDAM.

No. 227.
Geheim. Persoonlijk.

Gezien en aangeboden aan het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst te 's-Gravenhage. Bij event. bijzonderheden volgt nader bericht. Amsterdam, 29 November 1947,
De Dir. Officier der Rijkspolitie

3e Klasse,
Districtscommandant,
H. van STEENIS

UITTREKSEL

Voor O.D. 270 Naam TOESTAND INDE AGRARISCHE BEDRIJVEN
Origineel in O.D. 348 Naam MAAND RAPPORTEN NOORDE BRABANT
Volg nr. Ag. nr. 21694 Aard van het stuk
Afz. Districtcomm Rijkspolitie Datum

Maandrapport Politieke Toestand (Sept '47)

Onder

~~dat~~ de boeren heersht ernstige ontstemming over de loon-enprijspolitieke der Regering, welke oorzaak zou zijn dat de boeren-en tuintersstand zijn ondergang tegemoet zou gaan.

Vergaderingen van de Noordbrabantse Christelijke Boerenbond, door talloze boeren bezocht, stelden zich achter de eisen van het Hoofdbestuur van deze bond en een protest-schrijven aan de Regering van de Stichting van de Landbouw.

De mededeling van het NCB-hoofdbestuur, dat het zich, bij aldien de regering haar loon-en prijspolitiek niet wijzigt, terug trekken uit de diverse commissies, welke de Provinciale Voedselcommissarissen en de Plaatselijke Bureauhouders terzijde staan (en dus in feite mede-uitvoerders zijn van de overheidsmaatregelen ten aanzien van de voedselvoorziening), heeft hier en daar aanleiding gegeven tot het misverstand, hetwelk zelfs in artikelen in de Brabantse Pers werd gemeld, dat de boeren voornemens zijn, het recht in eigen hand te nemen en zich niet meer aan de onderscheiden voorschriften te houden, doch met hun producten te handelen naar eigen goeddunken.

Dit is echter geenszins de lijn van de N.C.B. en er wordt niet verwacht, dat de boeren tegen de richtlijnen van deze organisatie in zullen gaan.

Uitgetrokken door KdJ Afd./Sectie ADG 4 Datum 20-10-'47

DOSS. No.: 00 240

CRT.: VOLKSKRANT

DATUM: 17-9-47

PAR.:

Onrust op het platteland

KLEINE BOERENBEDRIJVEN KUNNEN HET NIET MEER BOLWERKEN

Wilde staking niet uitgesloten

(Van onze correspondent).

DEN HAAG, 15 Sept. — De onrust in de landbouw neemt nog steeds toe. Zware slagen treffen de bedrijven mer de minste economische weerstand: de kleine bedrijven op het zandgebied. Het is daarom begrijpelijk, dat de boerenbonden in Limburg en Brabant bezorgd zijn over de economische toestand van hun leden en dat men uit het Zuiden felle geluiden hoort.

Eerst heeft de Limburgse Land- en Tuinbond gewaarschuwd voor de verbitterde stemming, die heerst op het platteland, en gezegd dat de boeren geen medewerking meer zouden verlenen aan de maatregelen van de regering, als de brief van de Stichting voor de Landbouw aan de Kamerfracties en het beroep van de Katholieke Nederlandse Boeren- en Tuindersbond op de Katholieke Kamerfractie zonder gevolg bleven. Hierna heeft ook de Noordbrabantse Christelijke Boerenbond eenzelfde geluid doen horen en verklaard, dat de boeren niet langer meer zouden kunnen werken indien deze ernstige vertogen geen resultaat zouden opleveren.

Niet alleen de bonden zijn in het geweer gekomen. Bijna de gehele landbouwpers van de laatste week valt de minister fel aan op hetgeen hij in Drenthe heeft gezegd. „Ik vraag mij af,” zo zeide de minister, „of de Stichting voor de Landbouw wel de werkelijke gevoelens van de boer vertolkt.” Het antwoord van de landbouwpers luidt hierop, dat de Stichting op een zachte manier tot uiting heeft gebracht, wat onder de boeren leeft en dat de taal van de Stichting heel wat scherper zou zijn geweest, indien dit instituut de zin van de aangesloten organisaties zou hebben gedaan.

De mogelijkheid van een wilde actie

der boeren lijkt, gezien de heersende onrust, niet uitgesloten. Als de besturen van de organisaties zouden besluiten mede te blijven werken bij het uitvoeren van de regeringsmaatregelen, bestaat er een kans, dat de leden op eigen initiatief een actie beginnen.

SECTIE PERS

1947.

Bijgaand courantenknipsel
uit "VOLKSKRANT" van 17-9-47
op te leggen bij het daarop ver-
melde OD/PD no. 240

Aan ACD.

Verzonden 27 Oct. 1947

GEMEENTE POLITIE
HEERENVEEN

2/10

Heerenveen, 12 September 1947

Bureau „Crackstate”
Tel. K 5280 - 2260

Volgno.

3 SEP 1947

ACD/21116

Onderwerp: toezending rapport landdag
Bond van Landpachters en Hy-
potheekboeren in Nederland.

Uw teken: Insp/V. 2320.

Bijlagen:

BUREAU D	
1. t. t. n. e. r. :	
2. t. t. n. e. r. :	15-9-47

AAN : het hoofd van Nationale Veiligheidsdienst,
Javastraat no.68, OPGELEGD
's-GRAVENHAGE

.a. aan de heer Procureur-Generaal
fgd. directeur van Politie,
LEEWARDEN.

Hierbij heb ik de eer U HoogEdelgestrenge beleefd te doen toekomen een rapport opgemaakt van de Landdag van de Bond van Landpachters en Hypotheekboeren in Nederland, welke in deze gemeente te Oranjewoud op 4 September 1947 heeft plaats gevonden.

Typ. O.

De Inspecteur van Politie,

M. M. M. M. M.

No. 104

Onderwerp: Vergadering
van de Bond van Landpach-
ters en Hypotheekboeren in
Nederland op Donderdag 4
September 1947 te Uranjewoud.

R A P P O R T

Ondergetekende, NIEUWLAND JACOB SJOUBE, hoofdagent van Politie van de gemeente Heerenveen, met standplaats Oudeschoot, tevens onbezoldigd rijksveldwachter, heeft de eer U EdelGestrenge beleefd het navolgende te rapporteren:

Op Donderdag 4 september 1947 werd te Uranjewoud op het terrein bij h6tel Meidewoud een vergadering gehouden van de Bond van Landpachters en Hypotheekboeren in Nederland. Deze vergadering, die door circa 3.000 personen werd bijgewoond, droeg een feestelijk karakter in het verband met het 25 jarig bestaan van die bond. Bedoelde bezoekers kwamen uit practisch alle gedeelten van Nederland. Om circa 11 uur werd de vergadering geopend door de heer van der Woerdt van Zoelen, die de aanwezigen hartelijk welkom heette en mededeelde, dat diverse personen bericht hadden doen toekomen, waarin werd gezegd, dat deze tot hun spijt niet aan de vergadering konden deelnemen. Tevens werd in dit openingswoord gememozeerd, dat de bond met diverse moeilijkheden te kampen had gehad, doch dat de boerenstand, dank zij de Crisispachtwet en de latere Pachtwet, er nu beter voor stond, dan het geval geweest zou zijn, indien deze wetten niet tot stand zouden zijn gekomen, al trokken zich dan ook in deze tijd weer donkere wolken samen boven de hoofden van de landpachters en hypotheekboeren. Hierna werd alle lof toegezwaaid aan de heer H.S. van Mouten, aan wie de oprichting van de bond te danken was geweest en die nu nog als algemeen Secretaris en propagandaleider in dienst van de bond stond. Aan voormelde heer van Mouten werd een schildertje aangeboden, terwijl zijn echtgenote een bloemenmand in ontvangst had te nemen. Hierna werd het woord gegeven aan voornoemde propagandaleider H.S. van Mouten, wonende te Groningen.

Deze rede droeg geheel het karakter van een herdenkingsrede. Spreker herinnerde aan de tijd, dat er geen bond was en de tijden voor de landpachters en hypotheekboeren slecht waren. Er werden toen lange arbeidsdagen gemaakt, terwijl van een redelijk bestaan geen sprake was. De kinderen werden geexploiteerd voor de landeigenaren, het grootkapitaal, die met niets doen een goed leven leidden van de opbrangst van hun landerijen. Op 1 September 1922, toen spreker zich in Tjunnmarum bevond en aldaar het zwoegen van de landpachters had geconstateerd, zonder dat dit een redelijk inkomen waarborgde, had hij op aandringen van zijn zwager, zich ingezet voor verheffing van de landpachter en was de bond tot stand gekomen. Spreker bracht hulde aan de personen, die zitting namen in het eerste bestuur. Aanvankelijk leek het een bond te zullen worden van friese landpachters, daar de

Aan: de Heer
Inspecteur van
Politie
te
Heerenveen.

organisatie als zodanig slechts bestond in Friesland, enkele afdelingen daarbuiten. Dat dit echter vanaf de oprichting niet de bedoeling is geweest, moge blijken uit de naam, die de bond werd gegeven: Bond van Landpachters en Hypotheekboeren in Nederland. De bond kreeg steeds meer leden en in diverse provincies. Zo werden in de loop van de jaren afdelingen gevormd in Groningen, N. Holland, Drente en Gelderland, terwijl nu ook provinciale afdelingen bestaan in de provincies Overijssel, Zuid-Holland en Utrecht. Volgens spreker waren de eerste jaren de moeilijksten. De opbrengst van de landerijen gingen praktisch in zijn geheel naar de landeigenaar. Per hectare werd door de pachter f.150.- aan de verpachter betaald, terwijl de pachter zelf slechts f.17.- per hectare ontving. Dit kon dan in procenten worden geaccentueerd als volgt: In de jaren 1914 tot 1939 kreeg de verpachter van de bruto winst 80%, terwijl voor de pachter zelf 20% overbleef. Deze toestand was onhoudbaar. De op de bedrijven werkzame kinderen konden geen loon ontvangen en hadden geen uitzicht, terwijl de ouders zich te kort deden, teneinde toch de pacht maar te kunnen opbrengen. Alles kon wachten op zijn geld tot de dokter, de fourcehandelaar en verdere leveranciers toe, doch de pacht moest er komen. Dit kon zo niet doorgaan. Er werd dan ook getracht hierin verbetering te brengen. Het gevolg hiervan was het tot stand komen van de Crisispachtwet en de Crisis hypotheekwet. Hierbij stond spreker nog even stil bij de diverse aanvallen op hem van de zijde van Udo, hoofdredacteur van het Fries Dagblad toentertijde. Hierop volgde in 1938 de Pachtwet, die een geweldige verbetering bracht voor de pachters. Nu konden ze niet ieder moment aangezeggings krijgen van de verpachter om de boerderij te verlaten, maar waren deze gebonden aan een bepaalde tijd, die na verloop daarvan weer verlengd kon worden. Nu was het ook afgelopen met de funeste voorwaarden, die soms in pachtcontracten werden neergelegd. Na deze tijd kregen wij, in de bezettingsjaren het pachtbesluit van 1941. Hierbij werd vastgelegd, dat iedere normale pachter ter recht had op een redelijk bestaan en niet zoals aanvankelijk de buitengewoon goede pachter alleen. Maar nog is de toestand niet idiaal zegt spreker. Diverse grondkaners keuren nog veel te hoge pachten goed, terwijl nog vrij gemakkelijk landerijen op korte termijn kunnen worden verhuurd. Wij zijn echter een geweldige stap in de goede richting gekomen, als men rekent, dat de pachter nu 35% van de bruto winst houdt en de verpachter met 65% tevreden moet zijn. Volgens spreker zou voor 1950 het gehele pachtrecht weer worden herzien en daarom wekte hij alle aanwezigen op propaganda te voeren voor de bond, opdat deze, wanneer het zover zou zijn, zo sterk mogelijk zou staan. - - - - -

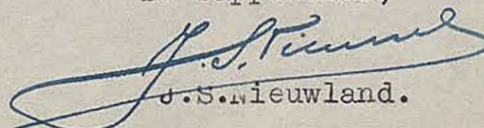
Hierna werd de jubilaris van houten en zijn bond nog door diverse personen gecomplimenteerd. - - - - -

Te omstreeks 14 uur werd pauze gehouden tot circa 14.45 uur, waarna een openluchtspel werd opgevoerd getiteld: Groei en Bloei, hetgeen in hoofdzaak propagandistisch was opgezet. - - - - -

Omstreeks 19 uur werd deze vergadering gesloten. - - - - -

Hij heeft hiervan op afgelegde ambtseed dit rapport opge maakt, gesloten en getekend op 7 September 1947. - - - - -

De rapporteur,

J.S. Nieuwland.

C. V. D.
=====

Breda, 11 September 1947.

No: 380/-47-Geheim.

13 SEP 1947

ACD/21097

Onderwerp: "Ernstige ontevredenheid
onder boeren en tuinders."

B
BUREAU B

Bijlagen : twee.

BUREAU B	
nummer:	
datum:	15-9-'47

Hiermede moge ik U.H.E.G. het volgende berichten:

Naar als bekend mag worden verondersteld, heeft de "Stichting van de Landbouw" te Den Haag, ongeveer veertien dagen geleden, een adres gericht aan de fracties van de Eerste en Tweede Kamer, betreffende de prijspolitiek der Regering ten opzichte van de land-tuinbouw en veeteeltproducten.

De toon van dit adres was vrij agressief en stelde min of meer ultimatieve eisen aan de Regering, bij welke niet inwilliging op het nemen van "andere maatregelen" werd geduid.

In navolging van dit adres van de "Stichting", heeft het Hoofdbestuur van de Noordbrabantse Christelijke Boerenbond (N.C.B.) een samenkomst gehad te Tilburg, op welke de toestand in de bedrijven en het adres van de "Stichting" werden besproken.

De geest en de toon van de besprekingen op deze Hoofdbestuursvergadering, waren eveneens zeer agressief en op-standig.

Het Hoofdbestuur deed een verslag van deze bijeenkomst publiceren in de gewestelijke pers, waarvoor ik moge verwijzen naar bijgaand opgeplakt knipsel uit het te Roosendaal uitgegeven wordende "Brabants-Nieuwsblad" van Dinsdag, 2 September 1947.

Deze publicatie heeft onder de boeren in Westelijk Noordbrabant een slechte uitwerking gehad. In verschillende streken hebben de boeren in deze houding van hun Hoofdbestuur, waarin toch ook een geestelijk adviseur zetelt, een rechtvaardiging gevonden om een obstructieve houding aan te nemen en zich aan de leveringsplicht hunner producten, zo v6r mogelijk te onttrekken.

In het gebied van de gemeenten Etten en Leur en Beek b.v. besloten de boeren j.l. Vrijdag, 5 dezer, collectief, in navolging van de melkstaking van Mei 1943, geen melk meer af te leveren.

Toen de plaatselijke geestelijke adviseur der gemeente Etten-Leur, pastoor Konings, tegen het opruiend optreden van diverse raddraaiers stelling nam, werd hij op heledigende wijze afgewezen.

A a n
De Heer Hoofd van de C.V.D.
J a v a s t r a a t, 68.

Pastoor Konings

's-G R A V E N H A G E.

Pastoor Konings is daarop in contact getreden met de gewestelijke R.K.pers, om te protesteren tegen het opruiend optreden van het Hoofdbestuur van de N.C.B.

In dit verband moge ik verwijzen naar bijgaand vóórblad van het nummer van het "Brabants Nieuwsblad" van Woensdag, 10 September 1947, waarin op pag.2 is opgenomen een verslag van een op Dinsdag, 9 dezer, te Roosendaal gehouden vergadering, onder het opschrift: "West-Brabantse boeren becritiseren Regerings-landbouwpolitiek!"

Tevens moge ik Uw aandacht vestigen op het artikel op de vóór-pagina en op pag.2 van hetzelfde blad, onder het opschrift: "Land- en tuinbouw in grote moeilijkheden", waarin stelling wordt genomen tegen de demagogie welke momenteel onder de boeren bedreven wordt en waarin de Regeringspolitiek wordt verdedigd."

-x-x-x-x-x-x-x-x-x-x-

W.

bijl 21 097

Hopeloze toestand voor boeren en tuinders

N.C.B. zegt: Zo kan het niet langer

HET Hoofdbestuur van de Noordbrabantse Christelijke Boerenbond kwam in een spoedeisende vergadering bijeen te Tilburg op 29 Augustus j.l. teneinde de hopeloze toestand, waarin de boeren en tuinders verkeren, opnieuw onder ogen te zien en zich ernstig te beraden omtrent de wijze, waarop in deze onhoudbare toestand verandering gebracht zou kunnen worden. Naar aanleiding van deze vergadering verzoekt het bestuur ons opname van het volgende.

Het is zonder meer duidelijk, dat, tengevolge van de thans gevolgde loon- en prijspolitiek van Minister Mansholt, de boeren- en tuindersstand met rasse schreden de ondergang tegemoet gaat. Daarbij zijn de bedrijven op de lichte gronden het eerst aan de beurt en meerdere kleinere bedrijven hebben de rand van de afgrond reeds overschreden. Theoretische uitkomsten en cijfers zijn gemakkelijk te groeperen, doch daarmee vallen de rauwe feiten niet weg te redeneren.

Dit kan zo niet langer duren

De geweldige ontevredenheid, die allerwege in de anders zo rustige boerenstand heerst, wordt nog sterk aangewakkerd door de uitzonderlijke droogte van de laatste tijd. Het is uitgesloten, dat het gemiddelde bedrijf dit „bedrijfsrisico” kan opvangen, omdat door de gevoerde politiek het bedrijf kunstmatig met alle mogelijke maatregelen beneden het bestaansminimum wordt gehouden.

Een wat royaler en minder beknoptende politiek zou de producenten van het momenteel zo schaarse voedsel aanmoedigen in plaats van grote verbittering en moedeloosheid wekken, wat thans algemeen het geval is. Het Hoofdbestuur van de N.C.B. ziet

de ernst van de toestand volkomen in. Overtuigd zijnde van de noodzaak tot medewerking aan de voedselvoorziening van het Nederlandse volk en van de gehele opbouw van het vaderland, is het zich van zijn verantwoordig ten volle bewust. Steeds is door de N.C.B. loyale medewerking verleend in de ruimste zin bij alle maatregelen, die noodzakelijk geacht werden in deze moeilijke tijden.

Er is echter een grens!

Die grens ligt daar, waar de boeren- en tuindersstand in zijn bestaan wordt aangetast.

Die grens is thans bereikt, zo niet reeds overschreden!

Het Hoofdbestuur N.C.B. heeft daarom het volgende besloten:

„Uitgegaan wordt van de gedachte, dat het schrijven van de Stichting voor de Landbouw de samenwerkende boeren- en tuindersorganisaties en landarbeidersbonden in Nederland aan de fracties van de Eerste en Tweede Kamer, resultaat oplevert.

Wanneer niet op zeer korte termijn een zodanige toestand wordt geschapen, dat het de boer en tuinder mogelijk is, zijn bedrijf rendabel te voeren, dan zal van de zijde van de N.C.B. met zijn ruim 30.000 georganiseerde boeren en tuinders iedere medewerking bij het nemen of uitvoeren van maatregelen van Overheidswege, meer speciaal met betrekking tot de voedselvoorziening, geweigerd worden.”

Dit besluit is ter kennis gebracht aan alle bevoegde autoriteiten, alsmede aan de zusterorganisaties. Deze beslissing kan niet gezien worden als een dreigement, doch als een onvermijdelijk gevolg van het gevoerde „beleid.”

Niemand kan verwachten dat de boer inwerkt aan het graven van zijn eigen graf!

"BRABANTS NIEUWSBLAD"

te Roosendaal en Bergen op Zoom.
van Dinsdag, 2 September 1947.

W.

bijl 21097

DOSS. No.: _____
 CRT.: BRAB. NIEUWSBL.
 DATUM: 10-9-47
 PAR.: _____

West-Brabant

Land- en tuinbouw in grote moeilijkheden

Waarom zwijgt Den Haag? Zijn de grieven tegen 't Landbouwbeleid steekhoudend?

(Van onze Haagse correspondent)

DE Indische kwestie, die in de belangstelling van Regering en publiek juist de laatste weken weer al het andere overheerst, heeft een zware concurrent gekregen in de zorgwekkende toestand van land- en tuinbouw. Voor de boeren en tuinders is dit nu stellig het voornaamste probleem en zij wedijveren met het „Comité Rijkseenheid” in het sturen van verantwoordige protesten aan de Regering. Alleen reeds om psychologische redenen - om te voorkomen, dat wordt geconcludeerd: wie zwijgt, stemt toe - lijkt het nodig, dat op de klachten en protesten der landbouwers van de zijde der Regering een antwoord komt.

Droogte en felle zonneshijns zijn voor alle sectoren van land- en tuinbouw nadelig geweest, maar de gevolgen zijn niet overal even erg. Het minst erg zijn ze voor de gewassen in de polder, het sterkst worden ze gevoeld op de zandgronden en in de melkveehouderij.

Om daarvan een juiste indruk te krijgen, dient men in de eerste plaats te weten, dat van de totale oppervlakte cultuurgrond bijna 30 pct. bestaat uit bouwland en ruim 40 pct. uit weide- en hooiland. De veehouder is gedurende bijna de helft van het jaar uitsluitend aangewezen op grasvoer en voor een goede grasgroei is een regelmatige neerslag onontbeerlijk. Het is dus duidelijk, dat deze ongewoon droge zomer, die begon met de hooioogst te doen mislukken en op het laatst ook de ontwikkeling van het wortel- en knolgewas ernstig heeft gefnuikt (waardoor de voederpositie voor de winter in gevaar is gebracht) een bijna rampzalige invloed heeft gehad op de melkveehouderij. Het effect is niet enkel merkbaar in de melkgift maar ook in de vleesproductie.

De tuinbouw is naar verhouding niet minder zwaar getroffen. Aanvankelijk vormde het 'n probleem hoe wij de verwachte overvloed kwijt zouden raken. Er was sprake van dat er voor ongeveer 200 miljoen gulden naar Duitsland zou kunnen worden geëxporteerd, maar deze transitie is volkomen mislukt. Toch is er van doorbraaken der groen-

te op de veilingen, op enkele uitzonderingen na, geen sprake geweest. Wat dus betekent, dat de droogte als „afnemer” op de markt is verschenen. Het is een klein kunstje, uit te rekenen wat deze afnemer ons land en de tuinbouw in 't bijzonder heeft gekost.

Alles bijeen is de schade in alle sectoren van land- en tuinbouw stellig te ramen op ettelijke honderden miljoenen gulden.

Ontevredenheid sterk toegenomen.

Reeds vóórdat de gevolgen van de droogte zich deden gevoelen, bestond er onder de boeren en tuinders - voornamelijk onder de eersten - ontevredenheid over 't beleid van minister Mansholt. Het is dus volstrekt geen wonder, dat het nu klachten, vermaningen en protesten aan 't adres van deze bewindsman regent. De belangrijkste zijn wel het adres van de Stichting van de Landbouw, gericht tot de Kamerfracties, en het min of meer opzienbarende dreigement van de N.C.B. om eventueel verdere medewerking aan de regeringsmaatregelen te weigeren.

Wij hebben naar aanleiding hiervan ons licht eens opgestoken in ter zake bevoegde kringen en kwamen daarbij tot de volgende bevindingen.

In de eerste plaats zijn er grieven van meer algemene aard, die dus 't Landbouwbeleid als zodanig betreffen. Sommige daarvan worden als juist of ten dele juist erkend, zoals b.v. die over

het tekort aan arbeidskrachten als gevolg van de te lage lonen. De boeren zijn hierdoor vaak genoodzaakt zwarte lonen te betalen, die natuurlijk niet in de prijs kunnen berekend worden.

Gedeeltelijk gegrond noemde men ons ook de klacht der zandboeren, dat zij te veel graan moeten leveren en te weinig vee kunnen aanhouden, zodat zij met de huidige prijzen nooit kunnen uitkomen. Dit is echter bittere noodzaak. In de huidige abnormale omstandigheden heeft ons land 't graan hard nodig om de duurdere import te beperken en door het wereldtekort aan veevoeder, dat vijf tot tienmaal zo duur is als vóór de oorlog, valt aan import daarvan niet te denken. We hebben er de deviezen niet voor en als we ze wel hadden zou het nog de vraag zijn of we het kregen toegewezen. Bovendien zou dit soort import 't vlees onbetaalbaar maken

Vergelijking met het buitenland.

In regeringskringen verwijt men de Stichting van de Landbouw, dat zij heeft gewezen op de hogere prijzen, die voor buitenlandse producten betaald worden. Inderdaad geschiedt dit, maar de Stichting kan niettemin weten, dat het hier gaat om internationale waarhandelsprijzen waarbij de speculanten in de V.S. en Argentinië profiteren van de nood in de geteisterde landen. De Regering steunt de import dan nog (560 miljoen!) om het levenspeil dragelijk te houden. Afschaffing van deze subsidies zou zeker 15 à 20 pct. loonsverhoging tengevolge hebben.

Er is op Frankrijk gewezen, dat f 40 betaalt voor zijn inlandsse tarwe. Dit is inderdaad juist, maar men dient er dan bij te zeggen, dat er in Frankrijk chaos en hongersnood heerst. Engeland, Denemarken en Zweden liggen lager dan wij met hun prijzen.

Een argument, dat in den Haag evenmin veel indruk heeft gemaakt, is, dat de boer het slachtoffer wordt van zijn fatsoen; dat hij zich altijd correct heeft gedragen en nu de dupe wordt van de regeringsmaatregelen. De vele goede niet te na gesproken, weet

TWEE radioredevoeringen van de afgelopen week hebben om uiteenlopende redenen de aandacht getrokken. De eerste — die van prof. Ger-

wij de boeren zelf niet de dupe zouden mogen worden van hun sancties: zij willen voor de leveringsgoederen geld ontvangen.

Tenslotte meende men als beste maatregel te kunnen aanbevelen:

toch iedereen wel, zo merkte men ons op, dat er gedurende de oorlog door talloze boeren is gezwarthandeld en dat ook nu nog op tal van producten op verschillende manieren méér verdiend wordt dan toelaatbaar is. Dat de mogelijkheid hiertoe door de gevolgen van de droogte is ingekrompen verklaart misschien voor een deel de felle uitbarstingen, waartoe sommige organisaties zich hebben laten verleiden.

Graan-, eier- en melk-prijzen.

Andere grieven raken meer de bestaande kwesties in 't bijzonder. Juist is, dat de richtprijzen voor granen voor dit jaar tegen het advies van de Stichting voor de Landbouw zijn verlaagd met f 0.50 per 100 kg. Op grond van de beschikbare gegevens, aldus onze zegsman, was deze verlaging evenwel gemotiveerd. De stroprijs is bovendien verhoogd met f 9.- per ton, wat een steun voor het graan betekent van circa f 1.25 per 100 kg. Bovendien betaalt het Landbouwerisiefonds de kosten van de pensioenregeling. Maar over deze laatste dingen zwijgt de Stichting.

De eierprijs is met circa 20 pct verlaagd. Onder normale omstandigheden leek dit gemotiveerd en bovendien heeft de minister, als we ons goed herinneren, destijds beloofd vóór de winter een hogere prijs te zullen vaststellen. Voor zover ons bekend, is er geen reden waarom die belofte niet zou worden nagekomen.

De melkprijs is vastgesteld in overeenstemming met de Stichting. Daarbij is natuurlijk niet voorzien, dat het jaar zo droog zou worden.

Wat de tuinbouw betreft, deze klaagt gewoonlijk, dat er geen minimumprijzen worden vastgesteld en wel maxima als de prijzen oplopen. De tuinbouw is voor vrije handel, echter alleen als het goed gaat; gaat het slecht, dan moet de Regering helpen met minimumprijzen. De minister heeft intertijd gezegd: goed, ik zal helpen als jullie ook meedoen en zelf een fonds vormen uit de zeer hoge prijzen, die óók voorkomen. Dat is door de tuinbouw toegezegd, maar deze belofte is niet nagekomen. De tuinters blijven weigerachtig om mee te werken aan iedere maatregel om de prijsvorming in enigszins geregelde banen te leiden, maar vragen wel, dat de regering bijspringt zodra het misloopt.

Waar wringt eigenlijk de schoen?

Mij is gebleken, dat het regeringsstandpunt met betrekking tot de huidige landbouwerisis, waarvan de grote ernst stellig niet wordt ontkend, nog niet is bepaald. De besprekingen ten departemente schijnen nog voort te duren.

Er valt echter niet te verwachten, dat het kabinet min. Mansholt terzake zijn beleid zal desavoueren, doch zich integendeel schrap zal zetten tegen de vele protesten en adressen van de laatste weken, waarvan sommige bijna het karakter hebben van chantagepogingen, althans naar de vorm.

Zonder twijfel moeten de boeren geholpen worden, want vele staan op de rand van de afgrond.

Als de werkelijke oorzaak van de heersende ontevredenheid ziet men in inde kringen die wij raadpleegden, evenwel niet de diverse bezwaren, welke in de protesten en adressen worden ontvouwd, maar:

1e de weersomstandigheden die de oogst ten dele hebben doen mislukken, resp. dreigen te doen mislukken, wat evenwel niet het prijsbeleid van de minister raakt, en

2e de Stichting van de Landbouw zelf, die zijn plaats niet meer kent en de tendenz heeft een staat in de staat te willen zijn.

De situatie van deze zomer lijkt iets op de crisisjaren van voor de oorlog, toen de landbouw economisch feitelijk niet verantwoord was, sociaal en maatschappelijk evenwel van een te groot belang was om aan zijn lot te mogen worden overgelaten. Hij moest toen gesteund worden. Datzelfde zal nu weer moeten gebeuren, wat een prijs van een paar centen méér kan hier niet helpen. Dat woordje "steun" evenwel wil de ~~Stichting~~ Stichting uit haar woordenboekje geschrapt zien. Toch zal het ~~er~~ er weer in moeten komen, wat wij zitten nu eenmaal in een land met dure grond en dure arbeid, waarin alleen intensieve landbouw kan gedijen, mits er ~~er~~ in de wereld normale omstandigheden en vrije handel bestaan.

GEMEENTE ALKMAAR

OPGELEGD

B

Volgno.
- 5 SEP. 1947
ACD/ 20833

COMMISSARIAAT VAN POLITIE

BUREAU B

ALKMAAR, 4 September 1947

No. V.D.-19

Bericht op schrijven van

BIJLAGEN: --1.--

Daum.

6-9-47

ONDERWERP:

GEHEIM.-

"Protest-vergadering van bloemenhandelaren".-

Ik heb de eer U mede te delen, dat op Woensdag, 27 Augustus 1947, te 20.00 uur, in het café SMIT aan het Waagplein alhier, door de Bloemist Patroons-Organisatie en de Ned.Bond van Detaillisten in Bloemen en Planten "Door Eendracht Sterk", Afdeling Alkmaar, een openbare protest-vergadering is gehouden. Als spreker trad in die vergadering op H.B.FOORT, wonende te Rotterdam.-

Deze vergadering werd gehouden om tot een actie te komen, aangezien de bloemenhandelaren alhier weigeren de 2% omzetbelasting te betalen, die door de Directie van de Aalsmeerse Bloemenveiling boven de door de Regering op te leggen verhoogde omzetbelasting zal worden opgelegd. De handelaren, in vergadering bijeen, waren van mening, dat laatstgenoemde omzetbelasting geheel voor rekening moest komen van de kweker.-

Bij de aanvang der vergadering was de stemming in het algemeen voor staking, doch na de discussies in de vergadering besloot men nog niet tot staking over te gaan, doch alsnog te trachten door overleg de a.s. verhoging ongedaan te maken.-

-De-

AAN
de Heer HOOFD VAN DE CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
Javastraat No.68

te
's- GRAVENHAGE.-

De Alkmaarse bloemenhandelaren zijn op één na (één der grootste zaken uitgesloten) in eerdergenoemde organisatie georganiseerd.-

... Een strooibiljet, op de protest-vergadering betrekking hebbende, waarvan een aantal in deze gemeente werd verspreid, voeg ik te Uwer oriëntatie hierbij.-

De Commissaris van Politie,
Vr.-

20033

Bloemist Patroons-Organisatie en
Ned. Bond van Detaillisten in Bloemen
en Planten „Door Eendracht Sterk”
AFDEELING ALKMAAR

GROTE OPENBARE

Protest- Vergadering

*op Woensdag 27 Aug. 1947, 8 u. precies,
in Café SMIT, Waagplein 1, Alkmaar*

Per 1 October wordt de omzetbelasting van 2 op 3 procent gebracht. Dit is een aanval op ons levenspeil. Ieder, werkzaam in de bloemenhandel zit voor hoge lasten, hoger dan de meeste van ons kunnen dragen. Wij kunnen niet hoger gaan en dit moet aan de Regering duidelijk worden gemaakt. Daarenboven zullen de veilingen ons nog eens extra gaan belasten met 2 procent van de inkoop. Grossiers, winkeliers en straatventers worden daar de dupe van.

Moeten wij dit zonder meer aanvaarden?

Neen, duizendmaal neen. Wij protesteren tegen deze aanslag op ons bestaan.

Bezoekt daarom, winkeliers, grossiers en straatventers, deze grote protestvergadering, waar de heer

H. B. FOORT, uit Rotterdam

over dit onderwerp zal spreken en U allen de actie zal voorleggen.

Zegt het voort

Zegt het voort

De gezamenlijke Organisaties.

29 JULI 1947

ACD/19757

30-7-47
PROJEKT

KORT VERSLAG VAN EEN OP ZATERDAG 26 JULI 1947, te GRONINGEN GE-
HOUDEN BESLOTEN VERGADERING VAN D.U.W. ARBEIDERS, WERKZAAM BIJ DE
OOGSTVOORZIENING IN DE PROVINCIE GRONINGEN, EN UITGAANDE VAN DE
E.V.C., GEHOUDEN IN HET GEBOUW "MARGRIET" TE GRONINGEN.

De vergadering was bekend gemaakt door aanzegging aan de arbeiders. Bij aanvang van de vergadering waren ongeveer 130 personen, allen mannen, aanwezig.

Te plm. 3,30 uur werd de vergadering door de voorzitter van het stakings-comité, genaamd KUILMAN, geopend met een toespraak, waarin hij zei, dat het bezoek aan deze vergadering hem zeer tegen was gevallen. Men had aanvankelijk gedacht een zeer grote opkomst te krijgen, maar het was voor hem een zeer grote teleurstelling voor hem, dat dit mis gelopen was. Zoals reeds op de vergadering van Donderdag j.l. was gezegd, was het de bedoeling geweest om alle D.U.W. arbeiders in staking te brengen. Gezien de zeer slechte opkomst van deze vergadering wilde KUILMAN adviseren aan de aanwezige arbeiders om niet in staking te gaan, aangezien een dergelijke staking bij voorbaat zou worden verloren. Hij schatte het aantal werknemers op ongeveer 600 man. Het merendeel had zich, door niet op deze vergadering te komen, uitgesproken tegen staking. Hij verzocht de arbeiders, die momenteel in staking waren, solidair te blijven met de stakende landarbeiders.

Vervolgens gaf KUILMAN het woord aan een onbekende spreker, lid-of bestuurslid van de E.V.C. afkomstig uit Lemmer.

Deze schetste de gang van zaken vanaf de bevrijding en zei, dat de regering gedurende de oorlog aan de arbeiders veel beloofd had, waarvan zij tot op heden nog zeer weinig had uitgevoerd.

Hij leverde kritiek op het beleid van de oud-Minister SCHERMERHORN. Hij was van mening, dat SCHERMERHORN het wel goed bedoeld had met de Indonesische kwestie, maar was van mening, dat hij gezwicht was voor de reactionaire stroming van ons volk. Hij leverde felle kritiek op het Nederlandse beleid in Indonesië. Vervolgens scheidde hij op over de staking die momenteel in het Oostelijk deel van Groningen aan de gang was. Hij wakte op tot solidariteit met deze landarbeiders en adviseerde het werk neer te leggen. Indien dit niet mogelijk was om één of andere reden, wakte hij op de stakers financieel te steunen. Hij laakte het optreden van de erkende vakorganisatie's en maakte propaganda voor de E.V.C.

Vervolgens werd het woord gevoerd door Bouko DAM uit Groningen. Hij deelde mede, dat deze staking/in hoofdzaak ging tegen de landbouwers maar tegen de Nederlandse regering. Hij zeide, dat ieder die thans nog werkte in de landbouw, een onderkruiper was en besmet werk verrichtte. Hij zei, dat veel arbeiders(werkwilligen) het willen voorstellen alsof zij alleen behoeften te staken uit solidariteit met de landarbeiders. Dit was volgens hem onjuist, aangezien ook veel D.U.W. arbeiders in staking zijn gegaan, omdat veel landbouwers hun beloften niet zijn nagekomen. Ook hij laakte het optreden van de Nederlandse regering in de Indonesische kwestie en ook hij wakte op tot staking.

Hierna hebben ongeveer 7 of 8 arbeiders het woord gevoerd. De vergadering, die voordien nog een tamelijk ordelijk verloop had, werd zeer rommelig en ook deze keer liep het bijna op handgemeen uit. Het merendeel der arbeiders sprak zich fel uit tegen de staking. Bij de debatten werd het E.V.C. bestuur scherp aangevallen. De aanwezige E.V.C. bestuurders gaven bij het debat toe, dat het onmogelijk was een algemene werkstaking te proclameren en dat ook een uitbreiding van de staking, voor de D.U.W. arbeiders op een fiasco moest uitlopen. Besloten werd daarom dat D.U.W. arbeiders, die solidair waren met de landarbeiders, de staking

/niet

Inlichtingendienst.

GRONINGEN.

GEHEIM

No. 142/47.

B spaw

BUREAU D	
Nummer:	
Datum:	29.7.47

Volgno.

28 JULI 1947

ACD/19712

R A P P O R T.

UITGEBEET

Op Donderdag 23 Juli 1947 werd er 's-morgens te Groningen onder de D.U.W.-arbeiders, bij de bussen die genoemde arbeiders naar de verschillende werkobjecten vervoeren een pamflet uitgereikt, waarbij de D.U.W.-arbeiders werden opgeroepen, tot het bijwonen van een vergadering, die de zelfde dag 's-avonds 20 uur zou worden gehouden in het gebouw "MARGRIET", gevestigd te Groningen, Folkinestraat 35. Een afschrift van genoemd pamflet gelieve aangehecht te worden aangetroffen

Op deze vergadering waren 130-150 personen aanwezig, het merendeel leden van de E.V.C.. Op het podium had het Comité van Actie plaats genomen bestaande uit de volgende personen:

PD 1832

Peter Wilhelm Heinrich DRENTH, geb. 31 Maart 1913 te Haste (Dld.), van beroep timmerman, wonende Zaagmuldersweg 146 te Groningen.

Jacobus KUILMAN, geboren te Groningen 13 October 1889, van beroep sigarenmaker, wonende te Groningen Bedumerstraat 34^a

Bouko DAM, geboren te Groningen 24.8.'97., van beroep grondwerker, wonende te Groningen Wingerdhoek 29..

PD 1819

Jan Douwe HUIZING, geboren 14 Januari 1921 te Oldehove, van beroep kantoorbediende, wonende Cortinghlaan 52 te Groningen..

De vergadering werd voorgezeten door een persoon, die tot nog toe te Groningen bij de verschillende vergaderingen der E.V.C. niet op de voorgrond trad.

Ten omstreeks 20 uur, werd de vergadering door de voorzitter geopend, waarna deze onmiddellijk het woord gaf aan een zekere ZIJLSTRA, hoofdbestuurder van de afdeling Tuinbouw der E.V.C.. Hij deelde mede, dat de staking der landarbeiders in het Oostelijk gedeelte der provincie Groningen volkomen was. De staking zou zich ook uitbreiden over het Noordelijk gedeelte der provincie Groningen. Dit was de reden, dat deze vergadering was belegd. Hij raadde de arbeiders aan, solidair te zijn met de landarbeiders die reeds in staking waren. en ook in staking te gaan, indien de landarbeiders, in de gemeenten waar ze werkzaam waren het werk neerlegden. ZIJLSTRA wees er op, dat het hier niet ging om een staking op politieke gronden, maar dat de economische motieven hier de hoofdzaak vormden. De staking zou worden gevoerd voor een verbeterde loonregeling voor den landarbeider..

↳ gevoerd

Daarna werd het woord gevoerd door Bouko DAM voornoemd. Hij wekte de arbeiders op, niet langer te aarzelen, maar zich achter de stakende arbeiders in de provincie te stellen. De staking zou niet alleen tegen de boeren worden gevoerd maar ook tegen de regering.

Na de nodige opmerkingen te hebben gelanceerd over het optreden van de Nederlandse troepen in Indonesië, besloot hij met een oproep, het werk naar te leggen.

Vervolgens werd het woord gegeven aan verschillende arbeiders, waarbij bleek, dat er zich onder de aanwezigen verschillende personen bevonden, die het werk reeds hadden neergelegd en die zich daarom uitspraken voor een algemene staking in de landbouw. Aan de andere kant gingen opnieuw stemmen op, die tot voorzichtigheid aanmaanden en die de leiding van de vergadering verzocht geen overhaaste stappen te doen, aangezien te weinig arbeiders aanwezig waren om een beslissing over het al of niet staken te nemen.

De vergadering had ondertussen een zeer waaorderlijk verloop gekregen en een arbeider noemde de leden van het stakings-comité, mensen die als dictatoren, de arbeiders hun mening wilden opdringen. Het comité trok zich daarna terug om te overleggen wat er moest gebeuren. Er volgde een periode van groot tumult, waarbij de aanwezigen vaak bijna tot handgemeen overgingen.

Na enige ogenblikken nam de leiding weer op het podium plaats. De voorzitter voerde daarna het woord en deelde mede, dat het comité van mening was, dat er te weinig arbeiders aanwezig waren om een definitieve beslissing te nemen. Een derde vergadering was nodig en op die vergadering zouden dan alle D.U.W.-en landarbeiders in de gemeente Groningen aanwezig moeten zijn. Deze vergadering zal op Zaterdag 26 Juni 1947 te Groningen worden gehouden op een groot terrein of in een grote zaal. Hij adviseerde de aanwezigen op de werkobjecten propaganda voor deze vergadering en voor deze staking te maken. De arbeiders die reeds staakten verklaarden zich tegen de gang van zaken en eisten van de vergadering tevens de volgende dag in staking te gaan. Opnieuw werd de vergadering zeer rommelig.

Daarna heeft Peter DRENTH, wonende Zaagmuldersweg 146 te Groningen het woord gevoerd. Hij verklaarde, dat het comité voor de staking was maar dat men verstandig moest zijn. Op de oorlogs-verklaring van de Nederlandse regering aan Indonesië moest de Nederlandse arbeider het antwoord niet schuldig blijven. Het is niet de bedoeling een staking te proclameren van een klein gedeelte der arbeiders. Alle werkers van Nederland moeten de algemene werkstaking proclameren. De E.V.C. te Groningen had de laatste dagen koortsachtig gewerkt om verschillende stakingen voor te bereiden. Het is nu de bedoeling om eerst alle oogstarbeiders in de staking te betrekken. Daarna zullen de bouwvakarbeiders en de transportarbeiders volgen. Dit zal werken als een sneeuwbal. De aanwezigen werden opgewekt, Zaterdag 26 Juli 1947 opnieuw op de vergadering aanwezig te zijn.

Ten omstreeks 22.15 uur sloot de voorzitter de vergadering.

G R O N I N G E N, 26 Juli, 1947..

Acco/19712

Groningen 23 Juli 1947.

AAN ALLE ARBEIDERS WERKZAAM IN DE OOGSTVOORZIENING.

EEN NIEUWE OPROEP.!!!!!!

EEN NIEUWE OPROEP.!!!!!!!

Waarde makkers,

Maandagavond hebben wij de zaak van de Land-
arbeiders die in staking zijn gegaan, en de vergadering in het gebouw
Apollo besproken.

Er was besloten, daar waar de staking volledig was, de Groninger
oogstarbeiders, spontaan en uit solidariteit het werk er bij neer te
leggen.

Kameraden sinds Maandagavond is de situatie veranderd, enkele groepen
van Groninger arbeiders, hebben voldaan aan dit besluit, om te staken,
daar waar het werk door de landarbeiders was neergelegd.

Nu de toestand geheel veranderd is, worden verschillende groepen oogst-
arbeiders, voor het feit geplaatst, om vlas te trekken en nog andere
werkzaamheden te verrichten, wat speciaal landarbeid is.

En gezien, dat dit besmet werk is, moeten wij opnieuw dit met elkaar
bespreken en overleggen, wat ons te doen staat, dus kent Uw plicht en
kom op deze vergadering, welke gehouden wordt:

in het gebouw: Magriet Folkingestraat 21

Donderdagavond om 8 uur, 24 Juli.

Kameraden wees Solidair met de staking der Landarbeiders en bezoek
deze vergadering, het is Uw eigen belang, dat deze strijd gewonnen
wordt..

MAAKT PROPAGANDA VOOR DEZE VERGADERING !!!!!!!!!!!

KOMT ALLEN!!!!!!!!!!!!!!

KOMT ALLEN!!!!!!!!!!!!!!

Het Comité

++++

270

CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST

No.B.19651.

Dict.:V. Typ.:TZ.

Onderwerp: Openluchtvergadering
E.V.C.

's-Gravenhage, 31 Juli 1947.

Javastraat 68.

Tel.182730.

G E H E I M.

Verslag van een op 22 Juli 1947 te Deventer gehouden openbare protest-bijeenkomst in de openlucht, der E.V.C.

Tot het houden van deze meeting werd de vereiste toestemming verleend, terwijl het verzoek om na afloop van de bijeenkomst een optocht door de stad te mogen houden werd afgewezen. Op het terrein waren ongeveer 600 personen aanwezig.

De bijeenkomst werd geopend door Hendrik KOBUS, geb. te Leeuwarden, 1 Februari 1924, plaatsvervangend voorzitter der E.V.C. en plaatselijk agent van het dagblad "De Waarheid", wonende te Leeuwarden. Hij heette de arbeiders van Deventer en omstreken welkom.

Hierop hield Maarten BOELLAARD, geb. te Haarlommermeer, 20 Februari 1906, won. te Amsterdam, hoofdbestuurder van de E.V.C., een rede.

Hij schetste de ontwikkeling van de onderhandelingen in Indië en zei, dat er van het begin van de onderhandelingen af al groepen in Nederland waren geweest, die de Regering tegenwerkten en "die op een koloniale oorlog aanstuurden". "Deze groepen hebben thans hun zin en ik wil de gezichten van Gerbrandy en Wolter wol eens zien, waarop nu wel een grijslach zal liggen". Spreker haalde uitspraken van Indische volksleiders aan, beschreef de geest onder de "bruine broeders" en voorspelde, dat "deze koloniale oorlog, welke millioenen zal kosten, ons land naar de ondergang zal voeren, daar de Indiërs zich tot de laatste druppel bloed zullen verweren".

Hij somde de omstandigheden op, welke de Regering, naar zij had gezegd, tot een politieel ingrijpen in Indië hadden genoopt, zoals het zich niet houden aan het bestand van Linggadjati en het clandestien uitvoeren van goederen uit Indië naar Singapore en andere havens. Spreker betoogde echter, dat Linggadjati van Nederlandse zijde ook talloze malen geschonden was en dat er hier in Nederland zelf ook heel wat "vooraanstaande" personen waren, die clandestien goederen over de grens brachten. Hiervoor behoefde men alleen maar te zien naar de wolfabrikanten, die voor duizenden guldens aan wol over de grens hadden gesmokkeld.

VERZONDEN AAN:

Z.E. de Minister van Binnenlandse Zaken,
Z.E. de Minister van Justitie,
De Heer Hoofd der Afd. III B van de Generale Staf,
De Heer Hoofd Sectie III M.I.D., Marinestaf,
De Heer Comm. der Koningin in de Prov. Overijssel,
De Heer H.C. van Politie te Amsterdam,
De Heer H.C. van Politie te Rotterdam,
De Heer H.C. van Politie te Den Haag,
De Heer H.C. van Politie te Utrecht,
De Heer H.C. van Politie te Groningen.

Hier

Hier was z.i. ook politieel ingrijpen hoogst noodzakelijk. "Doch hier geschiedt dit niet. Hier krijgt een arme jongen, die op de hoek van een straat een sigaret zwart verkoopt zes maanden; maar de wolfabrikanten worden met rust gelaten en deze moesten juist voor hun hele leven onschadelijk worden gemaakt".

Vervolgens viel spreker de leiders van het N.V.V. en van de P.v.d.A. aan. Onder applaus deelde hij mede, "dat niet alleen Palar, doch ook Slotemaker de Brufne zijn lidmaatschapsboekje heeft ingestuurd". "En zo zijn er nog meer, volgens spreker, die sedert het losbarsten van het oorlogsgeweld deze partij de rug hebben toegekeerd". Dit stemde hoopvol, aldus spreker, en mede hierin zag hij de noodzaak, zich niet tegen de N.V.V.-arbeiders te stellen, doch met hen te praten en hen voor te lichten omtrent de toestand in Indië. De leiders van het N.V.V. waren volgens spreker, "volksverraders". "De N.V.V. arbeiders moeten worden ingelicht over de tactiek van de Regering, welke voor haar optreden in Indië voorwendsels gebruikt, als Hitler en Goering gebruikten toen zij o.a. Oostenrijk binnenvielen. De arbeiders van Nederland zullen niet schromen om in hun strijd hun uiterste machtsmiddel ter hand te nemen, doch daartoe was het tijdstip nu nog niet gekomen. Waarschijnlijk zal de hedenavond te houden massavergadering in het R.A.I.gebouw te Amsterdam, meer te zeggen geven". Spreker eindigde met de aanwezigen aan te sporen hun medearbeiders, leden van het N.V.V. intensief te bewerken.

KOBUS sloot de bijeenkomst en deelde mede, dat men een motie aan de Regering zou aanbieden, als volgt luidende: "De vredelievende bevolking van Deventer en omstreken in massameeting bijeen, protesteert met kracht bij de Regering tegen het schenden door de Nederlandse Regering van het accord van Linggadjadi en tegen het overgaan tot politieel optreden in Indonesië. Zij dringen er op aan, de onderhandelingen weer te hervatten en de Nederlandse troepen achter de demarcatielijn terug te trekken".

Hierna gaf Kobus de aanwezigen de raad "rustig uiteen te gaan en hun fabrieken of woningen op te zoeken". Terwijl de aanwezigen het terrein verlieten, kondigde Kobus nog aan, dat Vrijdagavond 25 Juli 1947 te 19.30 uur, te Deventer een stille omgang zou worden gehouden, als protest tegen het optreden in Indonesië en dat Donderdagmiddag 24 Juli 1947 de bouwvakarbeiders te Deventer in staking zouden gaan, wegens onaanvaardbaarheid van de C.A.O.

C.V.D.

Onderwerp:
Openlucht-protestmeeting.

Volgno.

25 JULI 1947

ACD/19651

Bureau B

R A P P O R T

25-7-47

Verslag van

*L. openlucht - E.V.C.
van E.V.C.*

*Verslag van een op 22 juli 1947 te
Deventer gehouden openluchtprotest
afgevoerd door het E.V.C. in de openlucht van E.V.C.*

~~Ter zake nevenstaand onderwerp heb ik, Johannes van STRAATM, agent van politie te Deventer, de eer Hedelgestrange te rapporteren, dat door mij, na daartoe bekomen opdracht, een openbare protestmeeting is bijgewoond, welke op Dinsdag, 22 Juli 1947, te 15.15 uur op initiatief van de E.V.C., te Deventer, werd gehouden in de open lucht in de speeltuin aan de Smyrnae straat alhier. Tot het houden van deze meeting werd de vereiste toestemming verleend, terwijl het verzoek om na afloop van de meeting een optocht door de stad te mogen houden werd afge-
wezen. Op het terrein waren ongeveer 600 personen aanwezig. De bijeenkomst werd geopend door Hendrik KOBUS, geboren te Leeuwarden, 1 Februari 1924, plaatsvervangend voorzitter der E.V.C. en plaatselijk agent van het Dagblad "de Waarheid" wonende Lange Bisschopsstraat no. 5 alhier. Hij heette de arbeiders van Deventer en omstreken welkom, die voor deze gelegenheid hun fabrieken en werkplaatsen hadden verlaten.~~

Hierop hield Maarten BOELLAARD, geboren te Haarlemmermeer, 20 Februari 1906, wonende te Amsterdam, hoofdbestuurder van de E.V.C., zijn rede.

Hij schetste de ontwikkeling van de onderhandelingen in Indië en zei, dat er van het begin van de onderhandelingen af al groepen in ons land waren geweest, welke de regering tegenwerkten en die op een koloniale oorlog aanstuurden. Deze groepen hebben thans hun zin en spreker wilde de gezichten van Gerbrandy en Welter wel eens zien, waarop nu wel een grijslach zou liggen. Spr. haalde uitspraken van Indische volksleiders aan, beschreef de geest onder de "bruine broeders" en voorspelde, dat deze koloniale oorlog, welke ons land miljoenen zal kosten, ons land naar de ondergang zou voeren, daar de Indiërs zich tot de laatste druppel bloed zouden verweren.

Hij Spreker somde de omstandigheden op, welke de regering, naar zij had gezegd, tot een politieel ingrijpen in Indië hadden geroepen, zoals het zich niet houden aan het bestand van Linggadjati en het clandestien uitvoeren van goederen uit Indië naar Singapore en andere havens. Spr. betoogde echter, dat Linggadjati van Nederlandse zijde ook talloze malen geschonden was en dat er hier in Nederland zelf ook heel wat vooraanstaande personen waren, die clandestien goederen over de grens brachten. Hiervoor behoefde men alleen maar te zien naar de wolfabrikanten, die voor duizenden guldens aan wol over de grens hadden gesmokkeld en hier was dus ook politieel ingrijpen hoogst noodzakelijk. Doch hier geschiedt dit niet. Hier krijgt een arme jongen, die op de hoek van een straat een sigaret zwart verkoopt zes maanden, maar de wolfabrikanten worden met rust gelaten en deze moesten juist voor hun hele leven onschadelijk worden gemaakt.

Vervolgens viel spreker de leiders van het N.V.V. en van de P.v.d.A. aan. Onder applaus deelde hij mede, dat niet alleen Palar, doch ook Slotemaker de Bruine zijn lidmaatschapsboekje heeft ingestuurd. En zo zijn er nog meer, volgens spreker, die sedert het losbarsten van het oorlogsgeweld deze partij de rug hebben toegekeerd. Dit stemde hoopvol en mede hierin, zag spreker de noodzaak, zich niet tegen de N.V.V.-arbeiders te stellen, doch met hen te praten en hen voor te lich-

Aan
de Heer Commissaris
van Politie
te

lichten omtrent de toestand in Indië. De leiders van het N.V.V. waren volgens spreker, "volksverraders". De N.V.V. arbeiders moeten worden ingelicht, over de tactiek van de Regering, welke voor haar optreden in Indië voorwendsels gebruikt, als Hitler en Goering gebruikten toen zij o.a. Oostenrijk binnenvielen. De arbeiders van Nederland zullen niet schromen om in hun strijd hun uiterste machtsmiddel ter hand te nemen, doch daartoe was het tijdstip nu nog niet gekomen. Waarschijnlijk zal de hedenavond te houden massavergadering in het R.A.I. gebouw te Amsterdam, meer te zeggen geven. Spreker eindigde met de aanwezigen aan te sporen hun medewerkers, leden van het N.V.V. intensief te bewerken.

KOBUS, voornoemd, sloot de bijeenkomst en deelde mede, dat men hedenavond een motie aan de Regering zou aanbieden, als volgt luidende: "De vredelievende bevolking van Deventer en omstreken in massa-meeting bijeen, protesteert met kracht bij de Regering tegen het schenden door de Nederlandse Regering van het accoord van Linggadgati en tegen het overgaan tot politie-neel optreden in Indonesië. Zij dringen er op aan, de onderhandelingen weer te hervatten en de Nederlandse troepen achter de demarcatielijn terug te trekken."

Hierna gaf Kobus de aanwezigen de raad "rustig uiteen te gaan en hun fabrieken of woningen op te zoeken." Terwijl de aanwezigen het terrein verlieten, kondigde Kobus nog aan, dat Vrijdagavond ^{25 Juli 1947} te 19.30 uur, te Deventer een stille omgang zou worden gehouden, als protest tegen het optreden in Indonesië en dat ~~op~~ Donderdagmiddag de bouwvakarbeiders te Deventer in staking zouden gaan, wegens onaanvaardbaarheid van de C.A.O.

L 24 Juli 1947

Het geheel had een ordelijk en rustig verloop. Waarvan door mij is opgemaakt, getekend en gesloten, dit rapport op 22 Juli 1947.

M. Meek

- Gezien en doorgezonden aan:
- de Heer Burgemeester van Deventer;
- ~~de Heer Commissaris van Politie te Ensche~~
- de Heer Commissaris der Koningin in de ~~de~~ provincie Overijssel te Zwolle;
- de Heer Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst te 's-Gravenhage
- De Heer Procureur-Generaal, fgd. Directeur van Politie te Arnhem.

Deventer, 23 Juli 1947.

De Commissaris van Politie

J. Bokma
(J. Bokma)

Inlichtingendienst.
GRONINGEN.

GEHEIM.

No. 136/47

BUREAU
24-7-47

Volgno.

23 JULI 1947

ACD/19557.

Uffice

R A P P O R T.

Op Maandag 21 Juli 1947 werd er door de E.V.C. in het gebouw APOLLO, gevestigd Heereweg te Groningen, om 20 uur, een vergadering belegd voor de D.U.W.-arbeiders. Aanwezig waren 500-600 personen. De vergadering werd geopend door Jacobus KUILMAN, wonende te Groningen, Bedumerstraat 34, die een korte toespraak hield. Hij deelde mede, dat de landarbeiders in het Oostelijk deel van Groningen het werk hadden neergelegd ten einde verhoging van het uurloon te verkrijgen. Het uurloon der arbeiders is momenteel 64 cent- de landarbeiders willem dit gebracht zien op 80 cent. KUILMAN wekte de arbeiders op tot solidariteit. Het was volgens hem niet mogelijk, dat een gedeelte der arbeiders die ook landarbeid verricht blijft doorwerken, en deelde mede, dat de arbeiders zelf hun houding moeten bepalen. De E.V.C.-leiding wilde hierin geen doorslaggevende stem hebben.

Daarna werd het woord gegeven aan verschillende arbeiders. Een 6-tal arbeiders heeft daarna het woord gevoerd. Reeds spoedig bleek, dat de arbeiders er niets voor voelden in staking te gaan, aangezien zij merendeels in het Noorden der provincie Groningen werkzaam waren, waar de landarbeiders doorwerken. Enkele Groninger arbeiders hadden de arbeiders in de provincie gevraagd, waarom zij niet stakten, waarop laatstgenoemden hadden geantwoord, dat zij daarvoor geen reden hadden. Onder de aanwezigen gingen stemmen op, dat de landarbeiders eerst zelf maar in staking moesten gaan, waarna zij hun houding nader zouden bepalen. KUILMAN heeft daarna getracht de arbeiders tot staken aan te zetten, echter zonder resultaat. Hierbij bleek, dat het verliezen van de staking die enkele weken geleden onder de D.U.W.-arbeiders uitbrak, die door de E.V.C. was georganiseerd, een grote rol speelde. Besloten werd af te wachten, wat de arbeiders in het Noorden der Provincie Groningen zullen doen. Daarna zullen de D.U.W.- arbeiders die momenteel tijdelijk in de landbouw werkzaam zijn opnieuw hun houding bepalen.

Vervolgens nam de bekende Peter DRENTH, wonende Zaagmuldersweg 146 te Groningen het woord. Hij zeide, dat de Nederlandse arbeider het niet goed kon vinden, dat talrijke Nederlandse jongens in Indië de dood ingegaagd werden voor het Groot-Kapitaal. Hij zeide, dat in de loop van de week actie verwacht kon worden om te komen tot een algemene werkstaking, waarin ook het overheidspersoneel zou worden betrokken. Hij wekte de aanwezigen op, de gedachte der algemeene werkstaking onder de arbeiders te verspreiden.

Tot slot voerde Sybolt ADEMA, wonende te Groningen, Dijkstraat 12, het woord. Ook hij wekte de arbeiders

PD 1832

PD 368

ders op, het antwoord op de oorlog-verklaring van de Nederlandse regering aan Indonesië niet schuldig te blijven.

Ten omstreeks 21.30 werd de vergadering gesloten. Zij had een ordelijk verloop. Incidenten vonden niet plaats..

Over het geheel genomen, was deze vergadering een zeer grote teleurstelling voor de E.V.C.-bestuurders. KUILMAN vorengenoemd had vroeger op de dag beweerd, dat alle arbeiders op Dinsdag 22 Juli 1947 in staking zouden gaan. Getracht zal worden nu de land-arbeiders, die op het z.g. "hoge land" in de provincie Groningen werkzaam zijn tot staking te brengen. Dit zal echter niet gemakkelijk gaan, aangezien men hier te doen heeft met een bevolking, die zeer conservatief in haar opvattingen is en die voor een eventuele staking weinig zal voelen.

De E.V.C. zal voorts proberen de medewerking te krijgen van het N.V.V. aangezien zij er financieel zeer slecht voorstaat en zeer waarschijnlijk niet in staat zal blijken. de stakende arbeiders te ondersteunen. Het N.V.V. voelt hiervoor echter niets en zal medewerking in dezen met de E.V.C. positief afwijzen.

De E.V.C.-leiding te Groningen had gehoopt op een kabinets-crisis, met betrekking tot de Indonesische kwestie, en had er op gerekend, met het N.V.V. de algemeene staking te kunnen proclameren. Nu kun dit echter tegenloopt, zal zij alleen leiding aan een algemeene werkstaking moeten geven en rekening houdend met de algemeene stemming onder de arbeiders, moet het worden betwijfeld, of dit de E.V.C. zal gelukken.

Ook heden herst in de stad Groningen volkomen orde en rust. Stakingen hebben zich nergens voorgedaan. - - - - -

G R O N I N G E N, 22 Juli, 1947.

CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST.

No. B.18483

Diet.: V. Typ.: RD.10

Onderwerp:

Vergadering E.V.C.

's-GRAVENHAGE, 23 Juli 1947.
Javastraat 68.

Tel. 111539 en 112778.

G E H E I M

Werslag van een op Woensdag, 16 Juli 1947, te ongeveer 20 uur, in het café van K.Scholte aan het Sint Vitusholt te Winschoten, door het bestuur der E.V.C. belegde openbare vergadering voor de landarbeiders.

Om ongeveer 20 uur word de vergadering geopend door Jan Pijper, geboren 24-9-1887, wonende te Winschoten. Door Pijper word medegedeeld, dat de vergadering was belegd door het plaatselijk bestuur der E.V.C., doch dat het niet de bedoeling was, dat deze vergadering speciaal word gehouden voor landarbeiders, die waren aangesloten bij de E.V.C., maar voor alle landarbeiders te Winschoten, onverschillig of zij al of niet waren aangesloten bij een vakorganisatie. Voorts wees hij er op, dat hij verschillende vergaderingen van landarbeiders in de omgeving had bezocht, waarbij hem was geblokkeerd, dat er voor bijna honderd procent op kon worden gerekend, dat al deze arbeiders aan een eventueel met ingang van Maandag, 21 Juli 1947, te houden staking zouden deelnemen. Na de aanwezig, ongeveer 35 mannen, te hebben opgewekt allen aan deze staking deel te nemen, wanneer daartoe op Zaterdag, 19 Juli 1947, zou worden besloten, word het word gegeven aan Tjork Haagsma, geboren te Monaldumadeel 2-8-1916, wonende te Winschoten.

Haagsma momoerde, dat in het voorjaar van 1946 de lonen van de landarbeiders door het College van Rijksbemiddelaars als volgt waren vastgesteld: ongeschoolden 60 cent per uur, geschoolden 64 cent per uur en godiplomeerden 70 cent per uur. Daar er van de landarbeiders zo goed als niemand is godiplomeerd en het toch bijna allen arbeiders zijn, die hun werk door en door goed kennen, is door de landbouwers in de meeste gemeenten van Oost-Groningen, toch 70 cent uitbetaald in 1946. In Mei 1947 zijn door het College van Rijksbemiddelaars de lonen van de landarbeiders op dezelfde normen vastgesteld als in 1946, waarvan niet mag worden afgeweken, zodat nu praktisch alle arbeiders niet meer ontvangen dan 64 cent per uur. De eis is nu, dat het loon van de godiddolde arbeider door het College van Rijksbemiddelaars word vastgesteld op 70 cent per uur. Daartoe is op 19 Mei 1947 reeds een proteststaking van een uur gehouden en een verzoekschrift tot de betrokken Minister gericht, wat echter geen resultaat heeft gehad. Spreker wees er vervolgens op, dat het op het ogenblik de meest geschikte tijd is om te tonen, dat het ernst is met de gestelde eisen en als het niet anders kan, in staking te gaan. "Wanneer men nu niet zou gaan staken, behoeft men er niet aan te

VERZONDEN AAN:

Z.E. de Minister van Binnenlandse Zaken.

Z.E. de Minister van Justitie.

De Heer Comm. der Koningin in de Prov. Groningen.

De Heer Hoofd Generale Staf III B.

De Heer Hoofd Sectie III M.I.D., Marinostaf.

De Heer Hoofdcommissaris van Politie te Amsterdam.

De Heer Hoofdcommissaris van Politie te Rotterdam.

De Heer Hoofdcommissaris van Politie te Den Haag.

De Heer Hoofdcommissaris van Politie te Utrecht.

De Heer Hoofdcommissaris van Politie te Groningen.

denken ooit tot een betere loonregeling te komen." Op Zaterdag, 19 Juli 1947, zal door Blokzijl en Renssen over deze kwestie worden gesproken in de tuin van Hotel Dommering te Winschoten, waar dan over het al of niet doorgaan van de staking zal worden beslist. Daar de staking vrij zeker wel zal doorgaan, wees spreker er op, dat er ongetwijfeld moeilijkheden op zullen volgen, vooral op financieel gebied. Door de E.V.C., die voor honderd procent achter de staking staat, zal aan haar leden een uitkering worden verstrekt en zo nodig ook aan niet-leden. Hiertoe was het nodig, dat een stakings-comité werd opgericht, dat zich in verbinding moest stellen met leden van andere organisaties, die eventueel zullen staken, terwijl het comité er voorts voor zou moeten zorgen, dat er wordt gepost, enz. om een overzicht van de staking te verkrijgen. Voorts is de mogelijkheid niet uitgesloten, dat, indien andere takken van bedrijf zien, dat de landarbeiders "de spits er af bijten", het nog komt tot een massale staking, doch hier valt momenteel nog niet veel van te zeggen.

Vervolgens werden de volgende personen in het stakings-comité benoemd:

1. Jan Pijper, geboren 24 September 1887, wonende te Winschoten, Sint Vitusholt, 7e Laan 11.
2. Bijko Luttjeboer, geboren 9 Mei 1907, wonende te Winschoten, Kloosterlaan 132.
3. Derk Zwik, geboren 23 April 1891, wonende te Winschoten, Oostereinde 7.
4. Gerrit Zwik, geboren 25 Juli 1903, wonende te Winschoten, Sint Vitusholt 189.
5. Willem Pijper, geboren 4 November 1882, wonende te Winschoten, Zuiderveen 61.
6. Johannes Wubbo Nomden, geboren 17 December 1911, wonende te Winschoten, Veerweg 2.
7. Pieter Rienmeijer, geboren 29 Juni 1902, wonende te Winschoten, Oostereinde 30.

Op de vraag van de spreker of de aanwezigen het er mee eens zijn, dat er zal worden gestaakt, werd door het merendeel bevestigend geantwoord, terwijl op de vraag, of er ook iemand op tegen is, niet werd geantwoord.

Tenslotte werd met instemming van alle aanwezigen besloten om op Donderdag, 17 Juli 1947, een laatste verzoek aan de Minister te richten, waarin er op werd aangedrongen om alsnog aan de gestelde eisen te voldoen.

Door het stakings-comité werd besloten om, indien Zaterdag, 19 Juli 1947 zou blijken, dat de staking doorgang zou vinden, op Maandag, 21 Juli 1947, des morgens om 6 uur in café K. Scholte aan het Sint Vitusholt te Winschoten, bijeen te komen voor het bespreken van de te nemen maatregelen.

Om ongeveer 22.15 uur werd de vergadering door J. Pijper gesloten.

Aanwezig waren zowel niet-georganiseerden, als leden van de E.V.C., terwijl niet is gebleken, dat er leden van andere vak-organisaties aanwezig waren.

C.V.D.

GEWRST GRONINGEN DER RIJKSPOLITIE
DISTRICTS-COMMANDANT WINSCHOTEN.

Winschoten, 17 Juli 1947.

No: 178. ZEER GEHEIM.

UITGEBOKT

18 JULI 1947

ACD/18417

B

Aan het Hoofd van de CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
Javastraat 68, te 's-GRAVENHAGE.
" de Heer PROCUREUR-GENERAAL, fungerend Directeur
van Politie te LEEUWARDEN.

Onderwerp: Staking onder de landbouwarbeiders.

Ik heb de eer U te berichten, dat blijkens de op de dezer dagen gehouden vergaderingen in de gemeenten Noordbroek Finsterwolde en Nieuwe-Schans, uitgeschreven door de E.V.C. er een zeer grote kans bestaat dat ingående Maandag 21 Juli a.s. een landarbeidersstaking zal uitbreken.

De E.V.C. is voorstander om zonder meer te staken, terwijl andere georganiseerden op zeer korte termijn een beslissing van de Minister willen forceren of deze al dan niet de gedane beloften van de lonen van de landarbeiders wenst na te komen.

En en ander wordt dezerzijds nauwkeurig gevolgd. Zodra meer gegevens bekend zijn zullen nadere berichten volgen.

BUREAU B	
Nummer:	
Datum:	18-7-47

De Majoor,
Districts-Commandant,
W.de Gast.

W. de Gast

"De Waarheid"
dd. 11 Juni '47.

DONKERBROEK.

Conflict in de landbouw opgelost

Vorige week Donderdag brak een conflict uit bij arbeiders werkzaam in de ruilverkavelingsobjecten te Donkerbroek en de werkleiding van de Ned. Heide Mij. De kwestie liep zo hoog dat spontaan alle arbeiders het werk neerlegden.

Zaterdagmorgen kwamen de arbeiders bijeen in café Gortër om te beraadslagen en de situatie te bespreken.

De leiding van de vergadering berustte bij de heer Joh. Melles voor de EVC en bij L. de Jong voor de Chr. Landarbeidersorganisatie.

Met de werkleiding werd overeengekomen, dat de arbeiders Maandag het werk weer zouden hervatten. Er werden drie vertrouwensmannen gekozen, die de hangende kwesties met de werkleiding zullen afhandelen.

RIJKSPOLITIEGEWES T GRONINGEN. *B*
Groep Ooststellingwerf.
Commandant.

No. 35. Geheim.

Oosterwolde, 5 Juni 1947.

Volgno.

18 JUNI 1947

AAN: de Heer Districtscommandant der
Rijkspolitie te Heerenveen.

ONDERWERP: Staking te Donkerbroek.

Naar aanleiding van Uw schrijven d.d. 11 Juni 1947, met als bijlage een uitknipsel uit "de Waarheid" van 11 Juni 1947, heb ik de eer U Wel Edel Gestrengte het volgende te berichten:

Bij de ruilverkavelingswerken te Donkerbroek, gemeente Ooststellingwerf, waar ongeveer 110 arbeiders uit de omgeving werkzaam zijn onder de werkleiding van de Med. Heidemaatschappij, is tijdens de laatste warmteperiode gedurende enige dagen tijdens de heetste uren van de dag niet gewerkt. De verzuimde uren moesten later worden ingehaald.

Over dit inhalen van achterstallige uren ontstond Donderdag 5 Juni verschil tussen de arbeiders en de werkleiding, met als gevolg dat alle arbeiders door de Heidemaatschappij werden ontslagen.

Nadien werd geconfereerd door de leiders der arbeidersbonden E.V.C., N.V.V. en Chr. Bond enerzijds en de werkleiding der Med. Heidemaatschappij anderszijds, met gevolg dat alle ontslagen arbeiders met ingang van 8 Juni 1947 weer zijn aangenomen.

Wanneer het gederfde loon van 5 tot 8 Juni niet door de Med. Heidemij. wordt vergoed, is de arbeiders toegezegd dat zulks door de organisaties zal geschieden.

Ongeregeldheden hebben zich niet voorgedaan.

De Opperwachtmeester,
Groepscommandant,
A.v.d. Lely.

Wijf. Com. B.D.
BUREAU D

INZETTEN

L.

19-6-47

J.

UITTREKSEL

Voor OD 270 Naam TOESTAND AGRAR.BEDRIJVEN
Origineel in OD 339 Naam MAANDRAPPORTEN GRONINGEN
Volg nr. Ag. nr. 17007 Aard van het stuk
Rijkspol. Groningen. Datum 4-6-47

Ik moge U HoogEdelGestrenge beleefd berichten dat door de E.V.C. (Eenheids Vak Centrale), in het mij o.h. District in de afgelopen maand propaganda is gemaakt onder de landarbeiders in verband met de herziening der uurlonen, hetgeen het volgende resultaat heeft gehad.

Op 19 Mei 1947 hebben 60 arbeiders die werkzaam zijn op het landbouwbedrijf van H.Mansholt in de Westpolder te Vierhuizen gemeente Ulrum, een uur het werk gestaakt, door hun werkzaamheden in plaats van te 17.30 uur, zoals gewoonlijk, te 16.30 uur te beindigen.

Van deze 60 arbeiders zijn er 30 georganiseerd bij de E.V.C. Deze staking is bedoeld geweest als een proteststaking tegen het feit, dat door het college van Rijksbemiddelaars met de Regering was overeengekomen, om het uurloon op 64 cent per uur voor landarbeiders vast te stellen. Feitelijk wordt het uurloon vastgesteld op 67 cent per uur, doch er wordt 3 cent per uur ingehouden voor een pensioenregeling. 3 cent per uur wordt bijbetaald door de werkgever voor de pensioenregeling

Over deze maatregel van Regeringswege zijn zowel de georganiseerde als de ongeorganiseerde arbeiders ontevreden, welke ontevredenheid nog wordt verhoogd door het feit, dat de uurlonen voor de industriearbeiders hoger zijn. De ontevredenheid is eveneens toegenomen doordat de werkgevers zich, in tegenstelling met het voorgaande jaar, aan het tarief houden

De mening van verschillende werkgevers is, dat een grote kans bestaat in dit gewest voor een algehele staking in het landbouwbedrijf, bij de a.s. oogstwerkzaamheden. Overigens is in het gebied van Vierhuizen niet gestaakt, ook niet door de overige leden van de E.V.C., waarvan er te Leens, Ulrum, Warfhuizen en andere plaatsen ook enkele wonen en werkzaam zijn. Door het dagblad "De Waarheid" editie voor de stad Groningen is melding gemaakt van een massale proteststaking in het gehele Gewest, op 19 Mei 1947, hetgeen niet waar bleek te zijn. De geest onder de leden van de E.V.C. wordt geacht zodanig te zijn, dat wanneer het loon op f.100 per uur zou worden gebracht, de ontevredenheid onder de leden daardoor niet zou afnemen.

JW

ACD

24-5-47

Uitgetrokken door Afd./Sectie Datum

C. V. D.

BUREAU B

Breda, 8 Mei 1947.

No: 175/-47-Geheim.

Datum: 13-5-47

Onderwerp: "De Borms-hulde op het
Kerkhof te MERKSEM."

Bijlagen : een afschrift pamflet.

Vol go.

10 mei 1947

ACD/15071.

Hiermede moge ik U HoogEdelGestrenge het volgende berichten:

"Blijkens de vermelding op blz.28 van het Belgische-Geheime Maandoverzicht, No:3, over de maand Maart 1947, werd bij een onderzoek ten huize van de genaamde: "JACOBS Hendrica, geb.te Eindhoven, 1-6-1912, wonende te Antwerpen, Provincie-straat 40, een pamflet gevonden, uitgaande van een z.g.n. organisatie "De Zwarte Leeuw" en gericht tot alle "incivieken!"

Bij mijn bezoek aan de Heer B.te Antwerpen, op j.l. Dinsdag, 6 dezer, werd ik door dezen in het bezit gesteld van een afschrift van bedoeld pamflet, hetwelk U hierbijgaand gelieve aan te treffen.

In verband met de gebleken hergroepering van aanhangers van het vroegere Vlaams-Nationaal-Verbond, waarvan Dr. August Borms een der vooraanstaande figuren was, en waarom-trent ik U moge verwijzen naar d.z.rapport, No:172/-47-Geheim, d.d.8 Mei 1947 (hierbijgaand) onderwerp: "Algemeen Weekblad "Wit en Zwart", komt het mij wenselijk voor, dat onze aandacht ook op vorengenoemde "Borms-hulde" gevestigd blijft.

Volgens mededeling van den Heer B.te Antwerpen, hebben personen uit verschillende Vlaamse steden aan deze "Borms-hulde, op het kerkhof te Merksem bij Antwerpen, op 12 April j.l. deelgenomen en moeten de hieronder vermelde, wel als de meest vooraanstaande lieden dezer actie worden beschouwd.

- 1e.- BOSSAERT, Franciscus, geb.te Gent, 20-9-1904, wonende te Gent, Makelaerestraat, 31.
- 2e.- BIJNENS, Armand, geb.te Hasselt, 14-4-1926, wonende te Borgerhout, bij Antwerpen, Van Montfortstraat, 7.
- 3e.- VERHEIJDEN, Guido, geb.te Hove, 10-3-1923, wonende te Hove, Boechoutschesteenweg 54.(deze was drager van een speldje met den Vlaamse Leeuw).
- 4e.- ELIJN, Renilda, geb.te St-Amandsberg, 14-4-1904, wonende te Berchem bij Antwerpen, Van Marsenillestraat, 71.-
- 5e.- ELIJN, Olga, geb.te Rethy, 13-9-1911, wonende te Merksem bij Antwerpen, Speelpleinstraat, 74.
- 6e.- DECKX, Henri, geb.te Turnhout, 15-2-1899, wonende te Merksem bij Antwerpen, Komiteitstraat, 47.

A a n
De Heer Hoofd van de C.V.D.
J a v a s t r a a t, 68.

7e.-

's-G R A V E N H A G E.

- 7e.- BORMS, Wilfried, geb. te Lokeren, 23-9-1907, kantoorbediende, wonende te Antwerpen, Welvaartstraat 21.
(zoon van de overledene).
- 8e.- VERHOEVEN, Henri, geb. te Lier, 3-9-1923, wonende te Lier, Mechelschesteenweg, 21.
- 9e.- BISTMANS, Maria Catharina, geb. te Borsbeek, 16-7-1889, wonende te Deurne bij Antwerpen, St. Rochusstraat, 40.
-

W.

A F S C H R I F T.

Zwarten,

Op Zaterdag, 12 April e.k. is het een jaar geleden dat de groote dulder Dr. Aug. Borms werd neergeschoten.

Voor de grootheid van uw volk kampen is eenvoudig, wanneer men weet dat in uw volk het zaad verder kiemt, en Uw vrijwillig gebracht offer niet te vergeefs geweest is.

We huldigen in Dr. Borms, in pieteitsvol herdenken, de offers van de duizenden die vielen in den strijd tegen het Bolsjevisme, en wiens lichamen rusten in de oneindigheid van het Oosten, we gedenken de honderden laffelijk vermoorden, de doodgemartelden, onze gefusilleerden.

Wij proclameeren deze dag als nationale rouwdag.

De geloovigen begeven zich die dag naar de kerken en bidden voor het zieleheil van onze gevallen helden.

Allen geloovigen en ongeloovigen onthouden zich die dag van alle openbare gemakkelikheden. Geen feesten, geen danspartijen, geen vergaderingen bijwonen.

Thuis wordt aan de kinderen verteld wie onze helden waren en waarom ze vielen. Voorbeelden: Joris van Severen, Raymond Tollenaere, Lauwereys, enz....

Wat dient er verder gedaan?

Dr. Borms ligt begraven op het gemeente kerkhof van Merksem bij Antwerpen rechts bij het einde.

Bloemen zullen u de plaats aanduiden. Huldigt met bloemen.

Zwijgt en handelt, Gedraag u kalm en waardig.

In harde tijden wanneer het noodlot bezworen moet worden, moet menigeeen gansch primitieve dingen doen.

Ge stelt een daad met bloemen neer te leggen.

Aarzel niet. Ge staat niet alleen, honderden zullen u voorgaan, duizenden zullen u volgen.

Geen luxe in uw hulden. Het moet een volkshulde zijn.

L E V E B O R M S !

L E V E V L A A N D E R E N !

De Zwarte Leeuw.